

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE :

О. Климишин: Середовище та його вплив на виховання дитини

Б. Бачинська: Українська Секція Ліги Мира і Свободи

Н. Коваленко: О. Лотоцька у Франції

І. Павликовська: Меценат жіночої освіти

Some Landmarks of Progress of Ukrainian Women

Грудень Ч. 11 December

1954

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XI. ГРУДЕНЬ, 1954. Ч. 11.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.

Передплата в Канаді 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодиноке число 30 центів

OUR LIFE

VOL. XI. DECEMBER No. 11

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 900 francs, per year.Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

КАНАДА:
Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036ФРАНЦІЯ:
Mme. Nina Kovalenko
14, rue des Cannelles
Paris 6
FranceАВСТРАЛІЯ:
Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

З М І С Т

О. Климишин: Виховання дитини і се- редовище	1	Women	13
Г. Чернобицька: Вишивальниці	2	Ст. Пушкар: Зрівноважена віджива	15
Видний слід	2	Товариська гутірка	16
Б. Бачинська: Українська Секція Ліги Ми- ра і Свободи	3	Українська вишивка: Рушник	17
Маргарита Стіт Чирч	3	Н. Костецька: При столі	19
Великий зїзд	5	Л. Храплива: Пятачок	20
І. Павликовська: Митрополит Шептиць- кий — меценат жіночої освіти	6	Буйко Квак: Пригода з ведмедиком	21
Н. Коваленко: Олена Лотоцька у Франції	7	Н. Наркевич: Легенда про св. Миколая	22
О. Трофимовська: Селянка перемогла	8	Резолюції СФУЖО з нагоди 70-ліття	23
Л. Бура: До своїх постатей	9	Ст. Филипович: Творімо архів жіночого руху	24
Орися: Макіяж і безсонниця	10	М. Т.: Міжнародній зїзд у Бонні	25
Із Міжнародньої Жіночої Виставки	11	Наша містоголова в Європі	25
Some Landmarks of Progress of Ukrainian		Вісті з Централі	26
		Про громадській роботі	27
		Є. Розгін: Марія Недужа	30

Обгортка рисунку Св. Гординського

Виховання дитини і середовище

Три засадничі чинники впливають на виховання дитини. Це родина, школа і церква. Та, якщо йде про виховання молоді в загальному, то являється ще один, може й найважливіший у своїх наслідках, а це **середовище**. Середовище-довкілля в ріднім краю було тісно зв'язане з тими трьома головними чинниками й не було окремою виховною проблемою. Тут воно по найбільшій частині чужомовне і тому приносить багато турбот батькам, які не можуть його контролювати. Туди входять кіно, вулиця, ну, й література які є цілковито вийняті з-під контролю матері-українки, а які ніяк не вміщаються в те, що ми називаємо українською духовістю і що ми, матері, за всяку ціну хотіли б зберегти у своїх дітей.

Читаючи в пресі про різні менше чи більше організовані виступи дитячих банд, про те, як звиродніння і злочинність росте у малолітніх, страх огортає серце, що наші діти чи ті, тут роджені, чи ті, які ми з таким трудом зберегли від большевицької „демократизації“, могли б пропасти у злочиннім чи неморальнім середовищі. Це каже бити нам у дзвін тривоги, творити своє середовище, допомогти матері, яка часто мусить співпрацювати у матеріальнім удержанні родини — зберегти українські діти. Дати нашій молоді середовище в нашій стилі, де виявила б себе українська високоідеалістична духовість і традиція. Одним словом, де ми могли б виховати, чи радше доповнити попри родину, церкву й школу виховання української людини, за ліквідацією якої в усій духовій глибині йде бій на рідних землях.

Яке відношення СУА до пору-

шеної проблеми? Воно таке пряме й ясне, як ясний і природний зв'язок матері з її власною, рідною дитиною. Виховні труднощі не можуть бути розв'язані без участі матерей. Не можуть найкраще організовані виховні інституції — чи то громадського, чи професійного характеру виховати покоління без співпраці і то дуже тісної з матеріями. СУА організація матерей, учительок та загалом жінок, мусить бути тим чинником, що дуже тісно співпрацює з нашими виховними установами. Не вдіє нічого ніодна наша громадська установа у справі виховання, як їй не допоможе у тому ділі мати — ота перша і майже одиноким відповідальна все і всюди за свою дитину виховниця.

Над цими завданнями повинні тепер застановитись Відділи СУА.

До Відділів СУА прийшов недавно тому виховний об'їзник. Просимо його передискутувати дуже докладно на сходинах, покликати до життя виховну референтуру та стати до повної співпраці з усіма виховними установами, що діють на вашому терені, або якщо таких установ немає, дати почин до їх заснування.

Ідучи слідом за виховними статтями нашого журналу, постараюся представити три види організації українського середовища для українських дітей чи молоді. Мусимо мати при тій роботі те на увазі, що молодь своє середовище, згл. затвержені форми його існування, має. Молодь живе в українській атмосфері. Думаю про Пласт, СУМА або ОДУМ. Нових гуртів не слід творити. Нашим обов'язком є тісно співпрацювати з ними. Уряджуючи імпрези,

слід запрошувати молодечі організації до участі. Це допоможе їхнім членам набути громадського виховання, а самим організаціям придбаємо право громадянства, трактуючи їх як повнозартісний громадський чинник. Розділюючи дохід з імпрез, не можемо забувати про виховні цілі.

Та коли йдеться про наших найменших, значить дітей, яких ще до молоді підтягнути не можна, то тут справжній клопіт. Ті діти, як мені відомо, є майже зовсім позбавлені рідного товариства. Думаю про дітей у віці від 3-15 літ. Тут ми мусимо прийти з поміччю матерям у вихованні, вибираючи одну з поданих форм педагогічної праці Відділів СУА залежно від віку, заінтересувань чи інших умовин на даному терені.

1. **Світлиця**, де діти від 3—5 літ могли б збиратися кілька разів у тиждень. Форма добра для тих осередків, де молодь від 5—15 літ чи вище має своє середовище. Йдеться про те, щоб малі діти в гурті однолітків, вивчаючи віршів, пісень чи казочок, засвоювали це все найперше у матірній мові. Переходячи потім по 5-тім році життя в чужомовне, шкільне середовище (враз із приятелями зі світлиці) вони вже творять певну групу, яка себе знає, вмє вивести гру чи пісеньку, не ранив своїх малих сердець, попадаючи в комплекс меншеарто-сти, як це буває, коли приходять до чужого середовища одинцем. Друге: така світлиця — не фундамент під рідне виховання. Діти автоматично з тієї світлиці переходять до першої класи курсів українознавства.

2. **Світлиця**, яка гуртує дітей

(Продовження на стор. 4)

ВИШИВАЛЬНИЦІ

Лягла мозаїка думок
На це вирізування пишне.
Тут орнамент закони пише,
А голос кольорів замовк.

Цей благородний блиск ляний
І простих ліній мудрі кроки
Пройшли далекі сотні років
Шляхом багатим давнини.

Дерзай своє додати, теж,
Коли уява кличе глухо,
Та стережись нервовим рухом
Порушить лад і ніжність меж.

Г. Чорнобицька

Видний слід

Вже прошуміло свято 70-ліття жіночого руху в більших наших центрах. Зустрічі, промови й спомини розворушили жіноцтво. Перед очима стали почини наших піонерок, пригадався пройдений шлях, що з нього памятаємо всі деякі моменти.

І в підготові до цих святкувань, у враженні від самого етапу постав намір: залишити видний слід! Щоб не прошуміли без відгомону всі фрази, щоб виявили наше зворушення, нашу співдію у цьому великому святі. Щоб ушанувати пройдений шлях якимсь тривким пам'ятником!

У трьох великих центрах нашого життя в ЗДА це здійснилося само від себе. Без попереднього порозуміння, без вказівок звідкілясь зродилась думка утривалити ці роковини якимсь ділом. Подекуди воно більше, а в іншому місці знов менше. У Філадельфії, де свято відбулось найскорше — видано фотокопію портрету Наталі Кобринської, що може послужити тепер жіночим організаціям. У Дітройті Філія СУА видвинула потребу англійською мовою видання про український жіночий рух, що вже підготовляється до друку. А в Шикаго

Відділи СУА рішили в ці роковини перебрати опіку над англійською сторінкою „Нашого Життя”, щоб її розбудувати в постійне інформативне видання.

Наша англійська сторінка діє вже третій рік із такою інформативною метою. У першому році ми подали перегляд кожної галузі жіночої творчості. Тепер порушуємо в ній актуальні проблеми нашого життя, що можуть бути цікаві для чужинецького загалу. І доповнюємо їх дрібними новинками з нашої організаційної праці.

Наш журнал посилаємо на адреси міжнародних жіночих централей та чужі жіночі організації. На підставі цього ми налаждали обмін із різними жіночими журналами і увійшли з ними у зв'язок. Грецький Жіночий Клуб в Атенах, Національна Рада Жінок Бельгії й Австрії, Союз Католицьких Жінок Франції, Міжнародній Жіночий Союз в Англії — ось центри, що користають із інформацій нашої англійської сторінки. Тепер уже навіязано контакт із Все-Цейлонською Організацією Жінок та Національною Радою Жінок Індії.

Щоб розбудувати цю англійську інформацію та зробити

її всесторонньою — треба побільшити розмір і кліші. Цю потребу зрозуміли Відділи СУА в Шикаго. Їх рішення стане тривким пам'ятником 70-ліття нашого жіночого руху. Дай Боже, щоб 75-літні роковини ми могли привітати уже окремим жіночим журналом в англійській мові!

Такої піддержки потребують також інші частини нашого журналу. Сторінка СФУЖО обслуговує потреби Федерації й усіх у ній об'єднаних 12 членів. Як трудно й важко умістити на скупих трьох сторінках усе, що повинно там бути!

Треба б обговорювати проблеми нашого жіночого руху, ініціювати дискусії на ті теми.

Треба б давати постійну інформацію про міжнародні жіночі організації та їх діяльність.

А вкінці — подавати біжучі звідомлення про розвиток і працю членів Федерації.

Для здійснення цього завдання треба б нам збільшити розмір наших трьох сторінок. Тут потрібна знов піддержка жіночих гуртів, що слідкують за працею СФУЖО і раді її піддержати.

Українська Секція Ліги Мира і Свободи

В часі поміж конгресами скликувала Міжнар. Ліга інтернаціональні збори поодиноких комісій. І так у 1927 р. скликано у Відні Комісію Сходу Європи, на якій заступали Українську Секцію делегатки: Софія Дністрянська й Олена Січинська-Левицька. Обі референтки реферували за вказівками Укр. Секції про політичне положення українського народу. В 1928 році Міжнар. Ліга відбула в Женеві інтернаціональні збори Комісії „національних меншин“ На ці збори виделегувала Укр. Секція з краю сенаторку Олену Левчанівську, що французькою мовою зясувала в довшій промові політичні умовини, в яких живе український нарід у Польщі. Її промова викликала в Женеві помітне враження.

Повернувшись до Львова, голова Укр. Секції скликала прилюдні сходи, на яких прохала сен. Левчанівську передати звіт із своєї праці в Женеві. Тоді директор польської поліції у Львові, Райнлендер, візвав Блянку Баранову й заявив їй, що вона особисто буде відповідати перед польською владою за кожне слово, яке впаде на цих сходах і додав, що в Польщі ніяка нація не має права творити самостійних організацій, що входять у склад інтернаціональних централей, а тільки може діяти як одиниця, в рамках відповідної польської установи. Блянка Баранова заявила на те, що в нас немає ніякої української організації, яка входить в інтернаціональну організацію, а вона (Баранова) є особисто членом Міжнар. Ліги в Женеві (бо таке було дозволене).

На цих сходах увесь час був присутній польський поліційний комісар. Тому рішено обмежитись тільки до доповіді Бл. Баранової про політичне діяння Міжнародної Ліги в світі, а сенаторка О. Левчанівська виголосила свою доповідь у замкненім кружку наших людей. Від цього часу польська поліція стежила за членами Україн-

ської Секції Ліги, а зокрема за їх листуванням із закордоном, бо польський уряд підтягнув звязки якоїнебудь організації з закордоном під параграф шпіонажі.

Коли Міжнародня Ліга М. і Св. скликала в 1929 р. світовий Конгрес у Лондоні й Укр. Секція виделегувала з краю Блянку Баранову, польський уряд відмовив їй видання паспорту, так, що на цьому конгресі української делегації не було. Тільки Укр. Секція з краю вислала обширний меморіал, обговорюючи в ньому політичне положення українського народу під Польщею. В цьому меморандумі зреферовано між іншим про переслідування польським урядом Укр. Православної Церкви на Волині, Поліссі, Підляшші й Холмщині, нищення поляками укр. православних церков і пр. Зокрема зреферовано справу високого шкільництва в Польщі й примінення „номерус клявзус“ до української студентської молоді на польських університетах, неприпинання до урядів українських урядовців, перекидання українського вчителства в корінно польські землі, кольонізування українських територій польськими кольоністами (мазурами) і пр. Вислано теж від Укр. Секції до президії конгресу Міжнар. Ліги депешу, в якій повідомлено, що польський уряд відмовив паспорту українській делегатці.

Від часу, коли польські урядові чинники підтягнули справу існування непольських інтернаціональних організацій в Польщі під параграф шпіонажі — Українська Секція Ліги М. і С. пішла в підпілля. Не всі члени Секції погоджувалися з її нелегальним становищем у Польщі (хоча на укр. територіях), однак більшість була за тим, щоб Укр. Секція діяла далше, дарма, що прилюдних зборів улаштувати не могла.

На весні 1929 р. (може ця дата не є точна) приїхала до Львова президентка Французь-

МАРГАРИТА СТИТ ЧИРЧ

Американська парламентаристка, що звеличала своєю присутністю наше свято 70-ліття жіночого руху в Шикаго, вже добре відома українкам того міста. Вони мали нагоду привітати її на концерті Капелі Бандуристів і вручили їй квіти від 22 Відділу США. Тепер вона відгукнулася на запрошення українського зорганізованого жіноцтва та прибула дня 17 жовтня на наше свято.

Маргарита Стіт Чирч відбуває у конгресі уже другу свою каденцію. Вона є магістром політичних наук (Жолумбійський Університет), працювала як психолог у державній суспільній службі, а по одруженні разом із чоловіком увійшла у політичне життя. Діяла в управі різних виховних організацій та суспільної служби. У Конгресі вона є членом кількох комісій, де часто виступає. Недавно тому відбула разом із трьома іншими послами дослідну подорож по Тихому Океані й Далекому Сході. Їх звіт про відносини в Індокитаю став пізніше підкладом для американської політики в тій частині світу.

М. Стіт Черч є матір'ю трьох дітей. Два її сини перебули другу світову війну у військ-

кої Секції Жін. Ліги М. і Св., щоби ближче ознайомитися з Українською Секцією і поло-

женням укр. народу під Польшею. На спільних сходинах, улаштованих головою Укр. Секції, Бл. Барановою для през. Camille Drevet взяли участь наступні члени Української Секції: д-р Марта Олесницька-Рудницька, д-р М. Дзеровичева, М. Колтунюк, Ол. Залізник, Ір. Тисовська і Блянка Баранова. Присутні зясували французькій президентці тяжкі політичні, культурні, соціальні і господарські умовини, в яких приневолений жити український народ в Польщі. Пані Древе заявила, що Міжнар. Ліга буде інтервеніювати відносно цих справ у польським уряді.

Опісля члени Укр. Секції обзнайомили п. Древе з українськими культурними установами у Львові, а саме Нац. Музеєм, музеєм і бібліотекою НТШ, жіночою гімназією і фаховою школою СС. Василіянок, катедрою св. Юра і прочим. На прохання президентки Бл. Баранова ввєднала для неї авдієнцію у митр. А. Шептицького, на якій теж була присутна. Замовлена півгодинна авдієнція тривала півтори години і наш Митрополит своєю блискучою французькою розмовою так захопив паню Древе, що вийшовши з митрополичої палати сказала до Б. Баранової: „Знаєте, мені здавалося, що це самий Бог передімною”

У 1930 р. восени Польща перевела відому в цілому світі „пацифікацію” українського населення у Польщі. Тоді Українська Секція Ліги Мира і Свободи звернулася із гарячим проханням до ген. секретарки Ліги в Англії — приїхати до Галичини і на місці приглянутись цій мартирології українського народу у Польщі. На цей наш заклик приїхала міс Шіпшенкс до Тернополя, до Блянки Баранової, як голови Укр. Секції Ліги і перебула в неї два дні. У тому часі в асисті відпоручників наших політичних організацій відвідала спаціфіковані поляками села галицького Поділля. З Тернополя виїхала міс Шіпшенкс до Львова, де ще раз відбула нараду з Укр. Секцією Ліги Мира і Свободи і Союзом

Українок. Тоді то звернулася Мінародня Ліга до польського уряду з вимогою припинити подібні жорстокі методи у взаєминах з укр. населенням.

Коли з весною 1931 р. прибули до Галичини англійські журналісти та знов спинились у домі Баранів у Тернополі, щоб оглянути шкоди пацифікації, польська поліція, по відїзді кореспондентів заарештувала Блянку Баранову. Рівночасно перевела ревізію в її мешканні, шукаючи за паперами Укр. Секції Ліги. Однак тих паперів не знайшла, бо вони були добре заховані. При допиті Блянці Барановій закинувано цей звязок, як головне обвинувачення. Одначе за браком доказів, після наради директора поліції, гол. прокуратора і президента вищого суду, випущено Б. Баранову на волю. Українська Секція Ліги могла дальше продовжувати працю.

Ясно, що про діяльність Укр. Секції Ліги не можна було подавати вісток у нашій пресі з огляду на її для польських урядових чинників нелегальний характер.

Коли в 1933 р. большевицька влада переводила на Україні в нелюдський спосіб штучно втворений голод і в цей спосіб серед найтяжчих страхіть вимордувала мільйони українців, Українська Секція шукала допріг, щоб світ про це довідався і в тій цілі вислала обширний меморіал до Міжнар. Ліги М. і Св. в Женеві, в якому зілюстровано ці нечувані в історії методи масового мордування. Та Міжнар. Ліга в своєму письмі до Укр. Секції висказала вправді співчуття українському народові і подала, що їм відома ця фатальна акція большевицької влади, бо якраз вернувся з України папський легат, який на власні очі бачив ці страхіття, однак ширшої акції в цьому напрямі Ліга не розвинула.

Бо це був початок занепаду розквіту цієї коліс дуже впливової міжнародної організації. Дальші наші взаємини з Лігою та їх закінчення слід обговорити в окремій статті.

Блянка Бачинська

ВИХОВАННЯ ДИТИНИ І СЕРЕДОВИЩЕ

(Закінчення зі стор. 1)

у віці 3—14 літ раз у місяць при забавах чи грах. Діти виводять якусь сценку, потім іде спільний підвечірок, дальше гри і забави, кермовані виховницями. При тім діти розвивають знання мови, зживаються зі собою та усупільнюються.

3. Гуртування молоді від 6-го року життя вгору раз на тиждень — на своєрідних курсах українознавства, які з часом можуть перейти на звичайні курси українознавства. При всіх трьох вичислених видах зустрічей молоді слід пам'ятати про танки, співи, вільноручні вроботи та спорт.

Виховна ділянка є така многогранна, що в ній може знайти себе кожна українка без огляду на її знання чи освіту. Виховна ділянка є засаднича якщо йде про збереження українського народу й тому на тій площині мусить бути ідеальна співдія всіх, негамована ніякими розходженнями.

Творячи чи співпрацюючи у творенні українського середовища для молоді, не забуваймо, що воно мусить бути глибоке своїм змістом. Діти при грах і розвагах привязуються до всього, що рідне. А знаючи багато про свій народ, його минуле, культуру і досягнення, не попадають у комплекс меншевартости. Вони стають свідомі свого походження і горді на нього. Це не значить, що вони не мають знати вартости своєї країни поселення. Ні! Українські діти у нових країнах мусять виростати в засаді „чуже шануй, а своє люби” Тільки пошана і знання мови, культури та історії країни, в якій живуть, сплетені в гармонійну цілість з глибокою любов'ю до рідного краю і всього, що українське, дасть нам змогу виховати українську людину повновартісну під оглядом моральних чеснот, спертих на вірі в Бога та високій етиці громадського й міжнаціонального співжиття.

Олена Климишин

Великий зізд

(З приводу Евхаристійного Конгресу у Філадельфії)

Могутня Конвеншен Гол лед-ве могла вмістити всіх вірних, що їх зібрав у нашому місті Евхаристійний Конгрес. У залі пронеслися звуки церковних пісень. Вірменських, арабських, румунських... Та над усе промінювали рідні звуки, що могутньо відбивались від стін і сердець вірних. Та впирались в іконостас, намальований нашими мистцями.

Як радісно ставало на душі! Що не тільки можемо у цьому великому році обіднатись у спільній молитві на такому великому здвизі. Але що й нам було дано виявити при цьому скарби нашої старої культури та показати їх світові у всій їх величній красі.

* * *

Велика артерія міста затихла від руху авт та переклику світел. Серединою її чітко маршують колонни. На чолі її йде юнацька оркестра, а потім групи, групи, групи. Трудно про-

читати напис на транспаренті, але з вигляду можна догадатись, що це парохія, а це Сестрицтво, а це Марійська Дружина. А всюди бачимо обличчя наших союзнок. Всі вони беруть участь, розбудовують, допомагають. Дарма, що змаліла через те у поході група Союзу Українок Америки. Та ми горді, що наші членки є всюди, що їх участь у релігійному здвизі така велика.

* * *

Наш катедральний храм яснів тисяччю світел. Закінчилась Архирейська Служба Божа, почалась адорація Найсвятіших Тайн. А вірні все напливали й напливали. У тихій задумі переживали піднесення радості й подяки. За це величаве свято, що обіднало всіх у молитовному зриві.

**

Неділя, перед полуднем. Домівка СУА зашуміла радісними

голосами. Це приходять відвідати її членки, що прибули здалека. Ось ціла група союзнок із Бофало з містоголовою. Дижурна пані обводить і показує їм приміщення Централі. Оглядають залю засідань, робітню й кухню, де підготовляємо наші гостини. Гості втомлені, але щасливі. Чудовий був зізд, кажуть величавий! А на кінець ще гарна наша домівка! Матимемо про що розказувати. Так ідуть одні відвідувачки за одними, аж до пізнього пополудня, коли загуділи останні автобуси, що розвозили гостей додому.

ІЗ ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

У Союзі Українок Аргентини відчитала Ольга Бандура кілька доповідей на виховні теми. Із них слід відмітити „Новий час і діти“ і „Сучасна молодь“

У Літ.-Мистецькому Клубі в Нью Йорку говорила Іванна Приймова доповідь „На вокальні теми“.

Членки „Провидіння“ в народньому вбранні несуть транспарент і супроводжають процесійний образ Преч. Діви

Митрополит Шептицький — меценат жіночої освіти

(Перша жіноча гімназія у Львові)

Одним із головних кличів українського жіночого руху, що його підкреслила Наталя Кобринська, була справа жіночої освіти. Вже в 1890 р. українське жіноцтво за ініціативою Н. Кобринської вислало меморіал до австрійського уряду у справі допущення жінок до університетських студій. На першому жіночому вічу, що його організувала Н. Кобринська 1891 р. у Стрию справа створення жіночої гімназії і доступу до університету була головним домаганням жіноцтва.

Коли в 1900 р. допущено жінок частинно до студій на університеті, то доступ для них був трудний, бо дівчата мусіли вчитися приватно і здавати іспити в хлопячих гімназіях. У 1904 р. Клубок Українських Дівчат, що згуртувався здебільшого із студенток, знов скликав віче у Львові, домагаючись від уряду створення дівочої гімназії. Та австрійська влада не спішилась її творити. Цю прогалину виповнив своїм рішенням і матеріальним уфундуванням Митрополит А. Шептицький.

У 1906 р. він доручив СС. Василянкам, що вели в тому часі дівочий інститут у Львові при вул. Зиблікевича, організувати дівочу гімназію. На ту ціль він закупив для Сестер сусідню реальність при вул. Длугоша. Обі садиби були получені разом великим городом, що прегарно надавався на влаштування навчальної станиці.

Організувати в тому часі дівочу гімназію не було легкою справою для СС. Василянок. Поміж ними не було тоді вчительок із вищою освітою. Гімназія мала бути клясичною (з 8-річним навчанням латини і 6-річним навчанням греки), бо тільки так давала повний вступ на університет. Та ігуменя манастиря СС. Василянок, мати Володимира Філевич, відважно взялась за таке діло. До навчання притягнуто відповідних

учителів із поміж тодішніх львівських педагогів. Першим директором став о. д-р Ст. Кархут і в 1906 р. відкрито восени першу клясу.

Гімназія розросталась і треба було дбати про нове приміщення. Перенесено її до будинку Українського Педагогічного Товариства при вул. Потоцького. Згодом цей будинок закупило українське громадянство на сиротинець ім. Митр. Шептицького (за гроші зібрані з нагоди повороту Митрополита з заслання). Тоді знов треба було перенести гімназію до Академічного Дому при вул. Супінського. Але потреба Академічного Дому для вжитку студентів змусила СС. Василянок вибудувати новий будинок при вулиці Длугоша.

Як бачимо — нова навчальна станиця зазнала чимало змін. Достосувати її до біжучих потреб шкільництва та перевести через усі перенесення, вимагало великих фондів. Все те покривав патрон і основник цієї школи Митрополит Шептицький.

Я мала честь і щастя вчитись у тій гімназії повних 8 літ і мешкала в інституті. Всі ті справи ми, учениці тієї школи, спільно переживали, хоч і не були ще тоді свідомі повної ваги усіх труднощів. Та памятаємо, що коли виринали клопоти і загроза викинення з будинку — мати ігуменя Володимира, її заступниця мати Віра одягали свої „мантилі” і йшли на авдієнцію до Митрополита. Тут знаходилась зараз же або трохи пізніше якась розв'язка.

Та допомога Митрополита була не лиш організаційної чи матеріальної натури. Він постійно опікувався школою, слідував за її розвитком, поступом у науці й вихованні. Склад педагогів був дбайливо дібраний і Митрополитом затверджений. Дальшими управителями гімназії були незабутній виховник і катехит о. Лежогуб-

ський, д-р В. Щурат, а вкінці о. В. Лициняк. У педагогічному складі бачимо перших наших гімназійних учительок, що тоді покінчили університет, як Ол. Охримович-Залізник, Меланію Бордун і Олену Бережницьку-Будзову. Із професорів слід згадати д-р Белея (Філософія і мат. науки), д-ра Гординського, проф. Радзикевича, о. д-ра В. Лабу.

У всіх кінцевих іспитах брав участь сам Митрополит, а навіть ставив питання при maturі, щоб допомагати maturанткам. Сам часто відвідував гімназію в часі шкільного року, а ще частіше інститут. Тоді він ішов разом із гуртом учениць на город і розмовляв із ними, випитуючи їх про їхню працю, життя й заміри. Кожного року в навечеря св. Андрея — не зважаючи на свої обов'язки — Митрополит був присутній на святочному концерті, що його улаштувала гімназія на його честь. Після концерту відбувалася вечеря в честь Митрополита і гостей, а ми — інститутки тишились, бо того вечора відбувалася вечірка й для нас.

До першої світової війни це була одинока жіноча гімназія в Галичині. Вона дала кадри жінок, що покінчили вищі студії, а також таких, що стали передовими громадянками. Відзначаючи 70-ліття жіночого руху українське жіноцтво з глибокою вдячністю згадує світлу пам'ять Митрополита, що зрозумів вагу освіти для жіноцтва і допоміг створити першу дівочу гімназію в Галичині.

Ірина Павликовська

ОСОБИСТЕ

Невимовне горе зустрівло нашу містоголову в Дітроїті Катерину Хомяк. Важкий удар долі забрав їй ненадійно її дружину, бл. пам. Івана Хомяка. Глибоко розуміючи її страждання, висказуємо їй наше щире співчуття.

Головна Управа СУА

Олена Лотоцька у Франції

Зустріч із Союзом Українок Франції

Дня 11. серпня зійшлася вся управа СУФ у помешканні п. Н. Гладій. Самої господині дому не було з нами, бо вона виїхала з родиною на відпочинок. Голова управи пані Сапрун власноручно приготувала вечерю. Стіл був гарно прибраний квітами, що пишались на білій скатертині, але й страви були чудово подані і прикрашені. Настрій у всіх членів управи був святочно врочистий. Всі чекали нетерпляче хвилини, коли прибуде сама заокеанська гостя. Вже сам вигляд п. Лотоцької, — гарної, елегантної жінки — нам заімпонував. Коли по привітанні всі зайняли своє місце біля стола, то лица всіх були звернені в чоло стола, де вона сиділа. Балачка почалась із тем загального характеру. Потім на заклик п. Коваленко, місто-голови СУФ-у, кожен член управи представився, себто розказав про себе та свій громадський шлях. А пані Лотоцька розказала нам про себе. Як щиро й дружньо поплила її мова! Ми почули про початки Союзу Українок Америки, де згуртувались наші заробітчани та поборювали початкові труднощі. Вони були без великої освіти й без досвіду у громадській праці. Але любили свій рідний край і горнулися до свого гурта. У спільному зусиллі набирали досвіду і громадського вироблення. Сьогодні Союз Українок Америки — це велика організація, що може похвалитись успіхом не лиш у власній громаді, але й перед чужинцями.

Розмова перейшла згодом на конкретні поради про засоби праці. Членки управи дискутували й запитували. Вже на кінці розмова перейшла в легку балачку і треба було бігти, щоб встигнути на останній поїзд підземної залізниці, що відходить о год. 12.30 уночі.

В Англії привітали Олену Лотоцьку українські діти

Поїздка до Абондану

Дня 15. серпня прибули до Абондану пані О. Лотоцька у супроводі пп. Є. Прокопович, А. Сапрун і Н. Коваленко. У старовинному замку примістився тут захист для старих українців і грузинів. Мешканці захисту саме прогулювались у гарному парку. Та на вістку про приїзд заморської гості, вони зібрались у залі. Це все свідки й учасники наших визвольних змагань, що живуть спогадами про відродження нашої державности. Вислухавши промови гості, забирали слово та мимохіть повертались до минулого, порівнюючи з ним теперішнє. Цікавий був виступ пані Чалої, педагога, що виявила охоту до співпраці з СУА у виховних справах. Промовляв також представник грузинів.

Олена Лотоцька відповідала. Знов поплили дружні слова, піддержки й заохоти, що виявили велике зрозуміння для становища мешканців. Щоб

зв'язати їх із теперішнім вона закінчила свою відповідь словами:

— Що памятаєте з минулого — пишіть, закріплюйте на папері! А коли добавчуєте десь помилку у нашій праці, учіть нас, бо ж ви маєте великий життєвий досвід!

Відвідавши ген. Савченка-Більського, що лежав важко хворий у постелі, вступили ще на цвинтар, щоб побувати на могилі Ганни Совачевої. Попрощавшись сердечно з мешканцями захисту, гості відїхали до Парижа.

Відвідини у Бессанкур

Тут живе в тишині малого містечка вдова Гол. Отамана, або як її звать „перша дама України”

Перед входом до малого будинку зустріла гостей приятелька й опікунка п. Отаманової — Єлисавета Прокопович. Але вже за нею спішить невеличка постать. П. О. Петлюра,

Селянка перемогла

Коли хто слідкує уважно за совітською пресою, той мусити завважити постійні недоладки совітського господарства, що гній пробивається. Чи це будуть великі „афери“, як обвинувачення міністра земельних справ Бенедиктова за різницю цін між торговельною мережою й на вільному ринку, чи несправлення якоїсь машино-

успіхнена і схвильована, але порозумітись із нею трудно, бо вона недочуває. Та привітання відбувається по старому українському звичаю — щирим поцілунком — а потім слідує писана розмова при помочі блокноту.

У вітальні уже застелений стіл, що вгинається від домашнього печива і квітів. На столі чудова скатерть і мережки ще з приданого п. Прокопович. Обстановка будинку і садок кругом нього впроваджують усіх в атмосферу минулого, яким і живуть мешканки дому. Його звуть жіночим монастирем. І справді, окрім двох господинь дому тут тепер саме жіноцтво, бо з Парижа прибули окрім О. Лотоцької — членки управи СУФ-у пп. Сапрун, Коваленко, Калитовська. Але прибуло також подружжя Витязів із Бельгії і тому вирішено по загальній згоді, що п. Витязь, як єдиний чоловік повинен заступити тут господиню, щоб вона могла віддатись товариським обов'язкам. Всі жартували з невірної обслуги, бо така роля припала пану Витязеві мабуть вперше. Розмова говорена чергувалась із писаною, бо так усі порозуміваються з панєю Отамановою. По перекусці всі вийшли в садок, що цього року дуже вродив і гілля треба було підпирати і підв'язувати. Садок зарослий, бо немає кому там працювати, але це тільки підносить його чар. Полюбувавшись цим тихим закутком, гості почали прощатись. Обидві господині провели їх аж на двір.

Н. Коваленко

тракторної станції — все одне преса обговорює їх на різний лад.

І справді, не треба бути економістом, щоб зрозуміти причину цих явищ. Вони лежать у самій системі совітської господарки і є природним наслідком її.

Ось візьмімо наприклад постійне падіння вартости карбованця. Коли є нормовані ціни на харчі у державних крамницях, але торговельна мережа не може задоволити попиту населення, тоді ціни на приватному ринку зростають. Внаслідок того вартість гроша знижується. Уряд мусить вирівнювати ціни бо коли не зробить цього, тоді різниця між офіційними, а цінами з вільного ринку зростатиме і вартість гроша ще більше впаде. Вкінці уряд робить радикальний забіг: він переводить девалюацію. Тим же найдошкульніше по своїх власних громадянах, бо таким способом пропадає їм велика кількість грошей, що була на руках, або в ощадних касах.

Другий приклад: у липні цього року всі совітські газети підняли галас про те, що машино-тракторні станції не справляються зі збором врожаю. Як на вихід із положення вказали на необхідність вислати шкільну молодь із міст на збір урожаю. В усіх цивілізованих країнах світу праця дітей законом заборонена, а в країні „переможного комунізму“ не тільки не є заборонене, а навпаки — уряд притягає шкільну молодь для рятування господарських недоладок. Та це звісно, не буде поставлене як примусовий засіб, а як „добровільна, ентузіастична допомога“!

На такому тлі легше буде нам зрозуміти одну перемогу, що її тепер віднесла жінка-селянка в совітській господарській системі. Над цим нам слід довше спинитись і застановитись. Бо це покаже нам у весь ріст її силу та невсипущість.

В ЗДА сім відсотків населення є фермерами. Ця кількість задовольняє повністю прохарчуванням усе населення. Більш того — в ЗДА є величезні запаси харчів, які є під контролем уряду. З цих запасів іде постійна безплатна допомога іншим потребуючим країнам.

В СРСР сільським господарством займається 56% населення. При нездоровій колгоспній системі вони не можуть прохарчувати достатньо всього населення СРСР. Книжка М. Гурович, видана в 1940 р. Академією Наук „Колгоспно-ринкова торгівля в УРСР“ констатує що населення великих міст України купує городину у значній кількості (50—60%) у колгоспників. Овочі і свіжі ягоди населення купує навіть до 70% не в державній торговельній мережі. Їх постачає селянка зі своєї невеличкої присадибної господарки.

Треба тут пригадати, що з цієї маленької ділянки уряд забирає як податок, харчі, незалежно від того чи вони є в господарстві: 200 літрів молока, 200 яєць, 60 кг. мяса, 6 кг. курятини, 60 кг. картоплі і 20 кг. буряка, капусти, моркви, овочів і навіть насіння городини. Все це спрямовує уряд у свою торговельну мережу.

Оцей податок є одним із засобів, що ним уряд старается нищити приватну власність і підірвати приватну продукцію. Та життя міцніше за заходи уряду. Пятдесятішть відсотків населення не може прогнати країни, а селянка зі своєю невеличкою присадибною господаркою стала важливим харчевим продуцентом. До того вона ще відроблює свої обов'язкові години в колгоспі та її не занедбує своєї хатньої роботи. Коли в родині є чоловік то на присадибну ділянку витрачає в 5 разів менше часу ніж жінка. Ці дані беремо з праці Центрально-Статистичного Управління „Продукційність і використання праці в

До своїх постатей

Дарія Ярославська каже в „Обіймах Мельпомени“, що театр спокусливий. Коли хто в ньому сходив одні підметки, то вже ніколи від нього не відстане.

А Ліза Шашаровська-Чепіль інакше це пояснює. Коли вона дитиною побачила першу театральну виставу, то відчула, що це її світ. І то не тільки сцена. А куліси, гардероба — навіть театральні афіші приманювали її.

Ця її мрія дуже скоро здійснилась. Театр ім. Тобілевича у Станіславові потребував статистів до своїх вистав. Вона, ще підліток тоді, зголосилась. І вже ступила одною ногою у той зачарований світ.

Почались роки її „життя в театрі“. Спершу воно було лише життям у театральних стінах. Вона снувалась поза кулісами, слухала проб, допомагала в гардеробі. Її кликали „малою“ і недобачали. А вона впливала в себе все, що діялось кругом неї.

З часом вона вже стала в те-

колгоспах у другій п'ятирічці“, видання 1940 р.

Що це становище нашої селянки закріплюється щораз більше, доказує декрет 13. серпня ц. р., що його видала рада міністрів ССРСР та ЦК партії. Тим декретом підвищено ціни на картоплю, свіжу городину й овочі. Це зроблено після обнижжя цін у квітні, яке так реклямувалось, як досягнення „партії й уряду“ на господарському фронті.

Значить, у боротьбі за своє місце на господарському фронті селянка перемогла. Невсипущою працею, любов'ю до свого діла і старанням за свою сім'ю вона встоялась у тій системі, що перевернула горі коренем ціле господарство країни. Без її дбайливого господарювання не може прохарчуватись країна і уряд мусить до неї достосовувати свої ціни.

Олена Трофимовська

атрі „своєю“. „Ліза все знає“ називалось. Бо вона знала не тільки, де лежить зшиток роль, але згодом і репліки, а вкінці усі ролі. Вона слідувала пильно за пробами і нераз вдмувалась у ту чи другу постать. Як вона її розв'язала б? Так, чи зовсім інакше?

Лизавета Шашаровська-Чепіль
в ролі санітарки Олі
(„Народній Малахій“)

По якомусь часі вона увійшла й на сцену. Коли треба було покоївки, що входила з двома-трьома словами, або посилок-вого хлопця, що впадав із телеграмою чи продавав лімонаду, Ліза довго й уважно готувалась до цього. Бо театр був для неї святинею і кожне сказане слово, кожний жест був тут важний.

Врешті трапилась більша ролля. Захворіла акторка перед виставою і хтось із ансамблю пригадав, що „Ліза все знає“. Може могла б її заступити? Це було наспіх і несподівано. Тому й воно клубиться тепер у спогадах, як щось невиразне, що не було як слід продумане й пережите.

А потім прийшла велика хвилина. Це було тоді, коли театр ім. Тобілевича із постійного перейшов на мандрівний. Дарма, що це було великим ударом для театального мистецтва в Галичині. Закінчився світлий його період, а починалось томливе мандрівне існування. Та цей перелім був і в дечому корисний. При театрі залишились тільки ті, що глибоко й віддано його любили.

І тоді молода Ліза увійшла на сцену. Під вмілою рукою Блавацького вона перейшла через кілька більших роль. Згодом у театрі Йосипа Стадника вона виступала також у побутових песах. І в цьому часі уже сформувалось її акторське обличчя.

Її можливості були широкі. Вона могла грати у драмі і добре виявлялась у комедії й оперетці.

По роках театральної мандрівки настала знов велика хвилина. Це було тоді, коли по вибуху війни зібрались усі актори у Львові для постійної праці. Правда, цього тоді не відчувалось. Большевицька окупація, розгром нашого життя та воєнна тривога не дали розгорнути сил. Та передумови для правильної акторської праці заіснували. Ліза починає вчитися співу, що й до тепер при виступах бракувало. Ходить до театральної студії та знайомиться з теорією театального діла. І коли врешті настає світла доба театру за часів німецької окупації, тоді починається для неї можливість творення.

Правда, в неї не було до того часу гірших і кращих роль. Свого „хлопця з лімонадою“ вона однаково готувала як дівчину з „Бродвею“, бо театр вимагає викінчення і найменш важливого слова. Але тепер настала пора індивідуального вияву ролі. Міріам в „Одержимій“ і Офелію в „Гамлеті“ можна подати в безлічі форм. Складний сплет почувань Міріам вона розв'язала як могутній пров пристрасти в людині, а Офелія

вийшла зворушливо-ніжною у своєму божевіллі.

Недовго тривав цей розквіт нашого театру. Перервала його знов мандрівка, що завела його на чужину. І тут знов пригадується велика хвилина. Це було тоді, коли Блавацький почав підготову до „Народнього Малахія“ Уперше тут зустрілись актори по війні і з запалом узялись знов до праці. Хоч на скитанні, хоч у злиденних табірських умовах, а проте театр відчув свободу творення та перспективу дальшого розвою.

От тоді то постали — „Оля“ в „Народньому Малахія“ і „Антигона“ в драмі Ануї. Нові постаті, в яких Ліза могла видобути з глибини душі розв'язку їх трагічного обличчя.

І в цих великих постанях театру виявилось призначення Лизавети Шашаровської-Чепіль. Складні сплети психічних рис, велика душевна напруга, візійний погляд вперед і лірична м'якість — ось складові частини її відтворчих засобів. І з цих своїх даних вона творить їх по своєму, подаючи таку чи іншу розв'язку їх трагічної долі.

А потім уже — переїзд до Америки. На самому початку довелось їй втілити „дівчину на руїнах“, що кличе до сумління народу в „Батурині“ Пішли даліші виступи в песах, як їх ставив театр Блавацького, а оце останній у „Наталці Полтавці“ під режисурою Паздрія.

Л. Шашаровська-Чепіль любить нестямно театр. Та коли вона підлітком побожно гляділа на його стіни, а дозрілою акторкою творила вартості в ньому, то тепер вона з тугою думає про театральну працю. Коли обов'язки буденщини дозволяють відорватись, тоді вона поринає у нові свої завдання. І мріє тільки, щоб не втратити раз уже створеного образу, не затьмити його обниженням лету.

Та воно й неможливе. Бо в її появі завжди житиме буйна Міріам і лагідна Офелія, приречена Оля і нещасна Антигона. Вона подала їх розв'язку українському глядачеві і за те

Макіяж і безсонниця

Вранці при сніданку небагато часу на балачку. Та Тарасові не дає спокою думка, що з мамою знов клопіт.

— Марійко, ти чула, мама цієї ночі знов не спала...

— Чула і знаю причину. Не журись, Тарасе, ввечері поговоримо.

Розійшлися до праці, а Солоха свою думку пряде. — Прикрасилася, убралася як лялька! Хіба до фабрики так треба? Що Тарас нічого не скаже, чи не бачить? Волосся підчесане, губи малинові, личко рожеве, брови вгору підвела — як дівчина! Та добра ця невістка, дбає про Тараса й дітей і сердечна до мене. Але стільки кругом спокуси — може до боса краситься? Боже, Боже — відверни злі думки — журилась, стомлена безсонницею.

Так було, коли пральку купили. Довго не могла погодитись, що більше не треба виварювати білля, що машина не подре на шматочки ще домашній лен. Погодилась, привикла. Таке було й із „міксером“ і штанами Оленки в літі. Аж макогін сховали й тоді „міксер“ прийшов до ласки.

Гірше зі штанами. Ще й досі не може спокійно думати про це. Бо то мала носила такі гранатові, полотенні — ні то довгі, ні короткі, підкасані. Казали — так усі дівчата літом ходять. Такий тут звичай — жінки носять штани вдома, при порядках, на закупи в них ходять. Жінка тепер босом у хаті, чоловік їй „пейду“ дає, посуду змиває, то й малі дівчата до того привчаються, штани їм відваги додають. А що Тарас і Марійка згідні були, то вже й Солоха рукою махнула — хай буде.

Але як влітку внучка, такі у клітку, короткі, вище колін убрала і гордо свої точені вже ноги у дзеркалі стала огляда-

заслужила собі в його пам'яті тривке місце. Навіть, коли б тверді умовини не дозволили б їй створити нових постатей.

Л. Бура

ти — прийшла на бабуню безсонниця і то така критична, що недугою грозила. А коли сховали той шматок шкотської тканини у глибокий сховок, добродійний сон вернувся до бабуні. А тепер мабуть уже не вернеться. Щастя сина, рівновага цілої родини в небезпеці. Хто порадить?

Увечері по їжі Тарас маму обняв за плечі, а Марійка взяла за руку і пішла розмова: вбрання і старанний вигляд це для працюючої жінки її зброя, її мундур. Скріплює самопочуття, додає відваги. Середовище, в якому працює, звикло до цього. Недбалість вражає і стає дивачною. Старанний одяг і в будень, дбайливо плекане волосся і добрий макіяж — це не кокетерія, а це конечність, якої вимагає від нас сьогоднішній час — так самозрозуміло, як чистоти тіла і зубів.

— Ви, мамо, теж повинні підтягти волосся, воно у вас пухке і густе, а трохи „липстику“ відсвіжило б ваше лице. У нас на фабриці старші від вас працюють, а дбають за свій вигляд, пробувала Марійка звести розмову на особисту нуту.

— Іди, іди, досить уже дві красуні в хаті! Мені щоб сон вернувся, то без вашого „макіяжу“ стану молодшою, — закінчила Солоха вечірню розмову.

Орися

ІЗ ТАНКОВОЇ ЕСТРАДИ

Оленка Гердан-Заклинська розпочала турне по більших центрах ЗДА. Перший її виступ відбувся дня 5. вересня у Ньюарку, другий дня 25. вересня у Філадельфії, а третій дня 3. жовтня у Нью Йорку. Преса відмітила їх дуже прихильно.

ІЗ ДІЛЯНКИ ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Люся Прокопович, що закінчила Державну Керамічну Школу в Теплицях, Чехія, працює у фабриці порцеляни в Аргентині. Вона плянує відкрити свою фабрику, де могла б впроваджувати у свої виробни українські керамічні мотиви.

ІЗ МІЖНАРОДНЬОЇ ЖІНОЧОЇ ВИСТАВКИ У НЬО ЙОРКУ

Цьогорічна виставка, що відбулася в часі перед Різдом, мала ще більше прикмет Різдвяного ярмарку, як перед тим. Усі народності старались якнайбільше виставити на продаж, якнайбільше приманити покупців. Прикрашені кіоски децю яскраво виставляли свій товар.

Тому серед гамору й метушні чудово вражав український відділ своєю гармонійною декорацією (Мирослава Гординська) і впорядкованою господаркою (Марія Макарушка). Мистецький комітет (Дарія Степаняк) подбав про нові, прегарні експонати, а програмовий (Іванна Рожанковська) вивів цікаву українську програму. Про відповідну рекламу у пресі подбала пресова комісія (Ірина Повзанюк), а під час вистави уділювала інформацій постійна служба (Наталя Сас-Яворська). Фінансова комісія (Іванна Бенцаль) подбала заздалегідь про розпродажу квитків.

Голова Жіночого Виставового Комітету Катерина Пелешок, містоголова СУА, вже вдруге закінчила цей виступ зоргані-

НОВІ ВИДАННЯ

Л. Демиденко: Українська народня вишивка. 1. Із передмовою авторки та поясненнями до взорів. Виключне право продажу має книгарня „Арка”, Торонто. 20 таблиць у двох кольорах. Ціна 1.50 дол.

У передмові до цього видання Людмила Демиденко дає короткий історичний огляд української вишивки та її поділ. Бажаючи придержуватись цих рямок, авторка подає у першому випуску взори з північної частини Лівобережжя, а саме з повітів Чернігівського, Кролевецького, Конотопського, Новгород-Сіверського та Стародубівського. Це було б у нас пер-

зованого жіноцтва Нью Йорку. Їй допомагали у праці містоголови Стефанія Галичин і д-р Ольга Плаксіє. Секретарювали в цій праці Зеновія Лавришко, а касієркою була Марія Головей.

Український кіоск відзначався вартісними мистецькими експонатами, що притягали знавців. Програмка й летючки подавали інформаційний матеріал про Україну.

ше регіональне видання узорів, переведене в окремих зшитках.

Поділ унутрі зшитка дуже доцільний. На самому початку бачимо взори зі старовинних рушників, що шиті „перетиканням”. Потім ідуть узори з дудів і обшлагів чоловічих та з рукавів жіночих сорочок. Дуже доцільно відділила авторка один листок для взорів із передів чоловічих сорочок. Це дозволяє кожному глядачеві порівняти наскільки „чоловічий” взір більш скупий і суворий, як жіночий у тій самій околиці.

Особливо цінні для нас чотири таблиці, де авторка зібрала й подала цілі рукави з околиць Путивля, Городні, Ніжина і Козельця. Це суцільно скомпліковані орнаментальні твори, що складаються з полика, розводу, а подекуди також комира й подолу. Те саме з таблицями рушників із околиць Бахмача, Ніжина, Стародуба і Погар. На них поданий основний мотив рушника — „гілка”, „киданці” та „поясок”. Ці таблиці також повчають глядача про співзалежність поодиноких частин та їх згармонізування.

Дивує нас у таблицях 8, 9 і 18 орнаментальна розвязка взорів, що побудовані гострими зубами чи листочками вниз. Цього — як недавно тому доводи-ла Лідія Фенадкевич у ч. 4 „Н. Ж.” — у народній вишивці немає, бо вона в уяві вишивальниці ніколи не „вяне”, а „росте”. Варто, щоб авторка обгрунтувала оцю побудову взорів, бо можливо є якась інша розвязка їх на півночі Лівобережжя.

Та задум авторки й видавництва дуже цінний і тому жаль, що черговий випуск — а це мали бути хрестикові взори з Полтавщини — припізнився.

Л. Б.

ШВАЙЦАРКА ВІДКРИЛА ЗАСИПАНЕ МІСТО

Швайцарський археолог Маргарета Ван Берхем відкрила під час розкопок у Сагарі, 800 км. на південь від Альжиру, давнє місто Седрата, засипане піском. Тепер відкопують це місто під піщаними насипами в 15 м. Воно прикрашене багатим орнаментом музультманського походження.

Український відділ на Міжнародній Жіночій Виставці в Нью Йорку:

Зліва: Катерина Пелешок, голова Комітету, Мирослава Гординська, декоратор відділу і Марія Макарушка, господиня відділу.

✠ Посмертна згадка

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дня 23. серпня померла членка Т-ва Українсько-Американських Горожанок, 41 Відділу США **Ева Дубас**, проживши 69 літ. Походила з с. Заболотці, пов. Броди. До Америки прибула в 1907 р. Залишила в глибокому смутку синів Пилипа, знаного в Філадельфії музиканта, Петра й Івана, три невістки і 5 внуків. Працьовита й жертвенна, була вона активною членкою в 41 Відділі.

Похорон відбувся при великому здвизі людей, бо Покійна була загальнолюблена.

Спи спокійно, дорога Союзянку, нехай американська земля буде тобі пером!

Т. Костик, секр.

Анна Бурий, родом Басараб, з села Грусятичі, повіт Бібрка, Зах. Україна, упокоїлася в Бозі 4. листопада.

Анна Басараб приїхала до Америки молодою дівчиною і вийшла заміж за Микиту Бурого 2. лютого 1907 року. Бог благословив їх 7-ми дочками, з яких дві віддалися на службу Богові, вступаючи до чину СС. Василянок. Анна Бурий була дуже добра дружина, мати і громадянка. Вона належала до 42 Відділу Союзу Українок Америки, Братства Серця Христового і 11 Від. „Провидіння“ у Філадельфії. Була дуже жертвенна на українські народні цілі, передплачувала журнал „Наше Життя“ й інші українські часописи і релігійні видання.

В тяжкім смутку zostалися муж, 7 дочок, 12 внуків і 2 правнуки. Т-во Дочки України, 42 Відділ США втратив одну з найкращих і найревніших членок.

Вічна Їй між нами пам'ять!

Після похоронів на поминках приявні зробили збірку, з якої \$20.00 призначено на пресовий фонд журналу „Наше Життя“, що й передала п. Ірина Волянська.

Дня 18. вересня упокоїлася членка 48 Відділу **Тетяна Груза**, родом Футрик. Походила з с. Безнігова Горішня, пов. Лісько. Була тихою вдачею і ніколи не відмовила пожертви на добродійні цілі. Полишила у смутку чоловіка Михайла, трьох синів, п'ять дочок і сім унуків.

Вічна Їй пам'ять!

М. Бабяк, голова

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Дня 27. серпня ц. р. померла членка 6 Відділу США в Рочестері бл. п. **Анна Андрусів**.

Покійна народилась 1890 р. в с. Мостище, пов. Калуш. До ЗДА прибула 1913 р. Залишила в важкому смутку чоловіка, три дочки і двох синів та 7 внуків Третій син загинув вояком ЗДА у другій світовій війні.

Бл. п. Анна Андрусів була членкою-основницею 6 Відділу США. Двадцять літ щиро і віддано працювала для США і тому так боляче відчув Відділ її втрату. Кілька десятків членок супроводжали свою сестру-союзянку на вічний спочинок дня 31. серпня.

Нехай прибрана земля буде Тобі пером!

Софія Онуфрик, секретарка

ДАР НА СИРОТИНЕЦЬ СС ВАСИЛЯНОК

На наш заклик у ч. 9 „Н.Ж.“, яким ми вітали Високопреподобну Матір Зиновію ЧСВВ із її високим призначенням та прощали в далеку дорогу, відгукнулись Відділи США. Першим зголосився 46 Відділ ім. Ольги Басараб і зложив свою жертву з цієї нагоди. Слідуював 42 Відділ „Дочки України“, потім молодечий 52 ім. Наталії Кобринської, 20 Відділ ім. Оле-

ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА НА ЗІЗДІ ЛУКЖ І БУК В ЕДМОНТОНІ

На запрошення Ліги Українських Католицьких Жінок Канади Олена Лотоцька взяла участь в Епархіяльному Зізді БУК і ЛУКЖ у днях 23.—26. листопада в Едмонтоні. Дня 23. листопада вона промовляла на сесії Ліги на тему „Зв'язки з міжнародними жіночими організаціями“. У четвер, дня 24. листопада вона виступила на спільній сесії Братства Українців Католиків (БУК) із доповіддю про конгрес Міжнародної Жіночої Ради в Гелсінкі та обіздку наших центрів в Європі.

З НАГОДИ 70-ЛІТТЯ!

Підготовляємо видання інформаційної брошури про українську жінку англійською мовою. **The Woman of Ukraine** — це книжечка, що подасть необхідні відомості про Україну та похід українського жіноцтва до самостійного життя. У ній знайде чужинський читач відповідь на всі питання, що торкаються нашого зорганізованого життя.

Щоб видання вийшло гарно ілюстроване й оформлене, на те потрібні відповідні фонди. **Ось нове завдання для Відділів США! Піддержати своїми жертвами це видання, що може послужити нам при всіх зустрічах із американським жіночим світом.**

Подбайте, щоб **The Woman of Ukraine** появилось якнайскорше!

ни Теліги, 10 Відділ ім. Лесі Українки і 48 Відділ ім. Ольги Кобилянської. Пожертвою причинилась також п. Марія Чопик і разом передано 50 дол. матері Богданні для сиротинця.

Відїхала Високопреподобна мати Зиновія та лишила тривалий слід — сиротинець СС Василянок — на хвалу Божу та на користь українському народові. Обіцємо піддержувати його й далше, щоб добре ріс і розвивався.

Окружна Рада США

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Landmarks of progress of Ukrainian women

(Continued)

1919—The period of Ukrainian statehood was noted as the time of growth of organized life of Ukrainian women. Women's societies were springing up all over Ukraine.

In Lviw, West Ukraine, a periodical "Nasha Meta" (Our Aim) was being published. It was edited by Daria Shukhevich Starosolska.

The Ukrainian women's organizations began their connections with international women's organizations.

1920—The Ukrainian National Council of Women was formed in the city of Kamianets Podolsky, as a central gathering body for Ukrainian women's societies. It was headed by Sophia Russova. It was admitted as a full-fledged member by the International Council of Women at its congress at Oslo, Norway, where the UNCW was represented by Mrs. Hanna Chikalenko Keller.

The Ukrainian Women's Association of Lviw became a member of the International Women's Alliance which was conducting a campaign for votes for women. Mrs. Chikalenko was sent by UWA as its representative to the congress of the Alliance at Geneva, Switzerland.

A Ukrainian section of the International Women's League for Peace and Freedom was formed in Lviw. It was led by Mrs. Blanca Baranova.

1921—The bolshevik government dissolved all Ukrainian women's organizations within the limits of Ukraine it had occupied. The Ukrainian Council of Women then left Ukraine for Prague, Czechoslovakia. The Ukrainian women were henceforth unable to continue their organized activities in Ukraine. Instead they succeeded in engaging in sciences, art, professional life, and still they were trying, together with men, to uphold the right of the Ukrainian people to its own self-rule.

Since then an organized movement of Ukrainian women was possible only in West Ukraine — in Galicia, western Volhynia, Bukovina and Carpatho-Ukraine. The Ukrainian women's organizations called a congress to Lviw in order to elaborate a plan for joint action of these organizations. However, this congress was dissolved by Polish police in the middle of its proceedings. The participants left for their homes with stern resolve to continue and to widen their work.

1923—Their resolution to work even harder within their separate provinces under foreign do-

mination led to rebuild and restore their organized life in West Ukraine.

The women of the western Volhynia succeeded in electing a Ukrainian patriot Olena Levchanivska to the Polish senate.

The Ukrainian women took part in the congress of the International Women's Alliance in Rome. The delegation of 6 was led by Sofia Russova.

1924—Yet the conditions in Poland were exacting for the Ukrainian people. An active social worker and member of the Ukrainian Military Organization, Olga Basarab, was tortured and murdered by the Polish police. The Ukrainian women's organizations were striving to voice protests against this act of savagery at international forums. The tortured Olga Basarab became a symbol of a heroine and martyr who is commemorated every year by Ukrainian women.

1925—A popular Ukrainian magazine "Zinocha Dola" (Women's Destiny) began to appear in Kolo-meya, West Ukraine, edited by Olena Kisilevska. It readily served the interests of the Ukrainian Women's Association of Lviw, the central organization of women's societies. It was for the most part devoted to educational purposes and was widely read all over Ukrainian provinces under Poland as well as in other countries, except USSR.

In the same year a Ukrainian cooperative "The Ukrainian Folk Art" was organized in Lviw which had as its objective to work for the development of handicraft of Ukrainian women. Its chief organizers were Irene Pavlikovska and Stephanie Chyzovich.

A congress of national minorities was held in Bucharest, Rumania, in which Olga Huzar, a representative of Women's Center of Czernowitz took part.

A council of the International Council of Women was held at Washington, D. C., in which Ukrainian delegates, Hanna Chikalenko Keller and Helen Lototsky participated.

In the same year the Ukrainian National Women's League was organized in New York, as well as the Ukrainian Women's Association the next year in Canada. Subsequently also the Ukrainian women of Argentina and Brazil formed their national women's organizations.

The Ukrainian section of the International Women's League for Peace and Freedom took part

in the congress at Prague. Its delegation was led by Blanca Baranova.

1928—The Ukrainian women take first steps to take part in parliamentary election in Poland. Two women were elected on the ticket of the Ukrainian National Democratic Party, Olena Kisilevska a senator, and Milena Rudnitska, a member of the diet.

1929—In Soviet Ukraine a secret organization was formed, named the Union for Liberation of Ukraine. The bolshevik occupants arrested the leaders of the Union and staged a display trial with the mass attendance of the populace. One of the accused and sentenced was a well known author and patriot Ludmila Staritska Chernyakhivska, who had been a member of the First Ukrainian parliament at Kiev in 1917. She did not bow or recant and faced the bolshevik occupants defiantly. She received the sentence calmly and with dignity. Thus she became as one of the symbols of fortitude of Ukrainian women.

1931—The first Ukrainian political women's organization was created in Lviw, named Women's Center which was connected with the socialist group. It was led by Ivanna Blazhkevich.

In the same year there was called the first conference of Ukrainian women of Bukovina, then under Rumania. At that gathering, held in Czernowitz, Olga Huzar and Michaela Levitska delivered their addresses. From Galicia came to that meeting Olena Kisilevska and Ivanna Blazhkevich.

1934—The first congress of Ukrainian women of Carpatho-Ukraine, then under Czechoslovakia, was held in Uzhorod. Its initiator was Irene Nevitska. It was a great and impressive manifestation of Ukrainian women of this forgotten Ukrainian province.

In Stanislaviv, Galicia, the first general congress of Ukrainian women was held, on the occasion of the 5th anniversary of founding of the first Ukrainian women's society. Representatives of many Ukrainian women's organizations from various countries attended this congress. It was called by the Ukrainian Women's Association of Lviw under leadership of Milena Rudnitska.

In this year also the Olga Basarab Organization of Ukrainian Women of Canada was established in Winnipeg, Manitoba.

1935—A new organization for women farmers was formed. It was affiliated with a central Ukrainian organization named Village Economist. The objective of that affiliation was to elevate the professional dexterity of women farmers, as well as to assist them in attaining general education. It was under direction of senator Olena Kisilevska.

In this year the Ukrainian Women's Association of Lviw started the publication of its periodical "Zhinka" (The Woman), dedicated to Ukrainian feminist movement.

1937—At the initiative of the Ukrainian Women's Association of Lviw the World Union of Ukrainian Women was organized which was linking together the majority of the Ukrainian women's organizations then existant. The president of the Uk-

rainian Women's Association in Lviw was to be the president of the World Union.

1938—The Ukrainian Women's Association of Canada becomes a member of the National Council of Women of Canada.

1939—Because of World War II and terrorism of bolshevik occupation all Ukrainian women's organizations in the western Ukrainian provinces were dissolved. The Ukrainian women were thus prevented from working as organized groups, still they could not remain inactive in time of great emergency of the people. Ukrainian women took their part in the activities of Ukrainian welfare and aid societies, permitted by the occupants, and some joined the underground revolutionary movement to take part in the active struggle against the invaders.

They suffered hardships and had many casualties. The bolshevik occupants exiled to Siberia and Kazakhstan the Ukrainian patriot Daria Shukhevich Starosolska, Maria Vesolovska and many others. The Nazi occupants arrested and executed Oxana Neduzha in Kharkiv, Dr. Hanna Roshchinska in Kremyanets, Dr. Charita Kononenko in Rivne, Lessya Pidhirska in Kovel and Olena Teliha in Kiev.

1944—During the last war the Ukrainian women's organizations in the Western Hemisphere became stronger and more vigorous. They were assisting the Red Cross in United States and Canada, and were everywhere abreast of women whose sons and daughters were serving the cause of freedom.

The Ukrainian National Women's League of America, with headquarters in Philadelphia, started the publication of its press organ "Nashe Zhittya" (Our Life) in Philadelphia which now has subscribers throughout the whole free world.

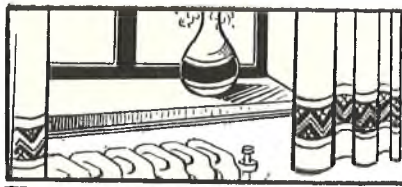
1945—Toward the end of the war, when bolsheviki were advancing westward, thousands of civilian population were fleeing to Western Europe, notably to the parts of Germany then occupied by United States, England and France. About 200,000 Ukrainians escaped from the bolshevik terrorism.

The Ukrainian women, DP's, called their first conference in Aschaffenburg, Germany, in December 1945, where they constituted the Alliance of Ukrainian Women in emigration under guidance of Mrs. Irene Pavlikovska.

1947—The Organization of Ukrainian Women of Canada became a member of the National Council of Women of Canada.

Miss Hanka Romanchich, Vice-President of the Ukrainian Women's Association of Canada, was a delegate to the congress of the International Council of Women, held in Philadelphia.

1948—The Ukrainian National Women's League of America called the first post-war world congress of Ukrainian women in Philadelphia. The delegates from United States, Canada and Western Europe attended the gathering. The congress created the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) and elected Madam Olena Kisilevska its President.

У НАШІЙ ХАТІ

Зрівноважена віджива

Коли господиня приладжує якусь печиво, тоді стисло відважує чи відмірює складники: муку, дріжджі, товщ, цукор. У поступі роботи також придержується точно правил. Вона знає, що тісто треба добре вимісити, воно мусить вирости і пектись при відповідній температурі.

Такого самого пляну, таких самих правил потребує віджива людини. Щоб постачати людському організмові відповідного харчу та відбудовувати зужиті клітини, потрібно ряду речовин у відповідній кількості. Маємо на ринку около двісті харчевих продуктів. Вибрати з них потрібне і сполучити вдало у стравоспис — це саме найбільша штука тих, що мають харчувати родину. Оцю сполучку різних конечних речовин називаємо зрівноваженою відживою.

Як побудована ця зрівноважена віджива? Коли окреслити її схематично, тоді кажемо, що вона складається з протеїнів (мясо, риба, яйця), вуглеводнів (хліб, печиво, картопля, мучні страви, сир, цукор) і вітамінів та мінералів (городина, овочі). Наш щоденний харч щоправда й уживає страв із цих трьох харчевих груп. Але дуже важна пропорція їх у щоденному споживанні.

Американський лікар Ліндлар установив листу зрівноваженої дієти. Згідно з його обчисленнями людина потребує 4 і пів ф. харчу денно (разом із плинами). У цій кількості повинні займати 20% протеїни (мясо, яйця, риба), 20% вуглеводани (тісто і солодоші) а 60% вітаміни й мінерали (городина й овочі).

Це показує нам зовсім нову картину харчування. Ми віддаємо перевагу м'ясним і мучним стравам, а городину й молоко вважаємо другорядним харчевим продуктом. Через те наше відживлення не є вповні доцільне і хоч вдоволяє наш смак, то по якомусь часі приходять наслідки цього — довготривалі недуги нашого організму.

Тому треба всім, що займається харчуванням, а господиням зокрема — перебудувати свій стравоспис. Дарма, що будуть у тому великі труднощі. Та коли поставимо відживу родини раціонально, тоді зможемо запобігти недугам і вилікувати вже існуючі.

У правильному харчуванні родини мають своє значення не тільки складники, але й спосіб приладження. Як знаємо, вітаміни й мінерали скриваються в городині й овочах і при варенні їх велика частина цінних складників пропадає. Овочі й деяку городину можна їсти сирими. Та більшу кількість городини треба варити й коли це має стати підставою нашого харчу, тоді треба орудувати цим дуже вміло, щоб зберегти якнайбільше в ній корисних складників. Для варення городини тепер винайдено спеціальні посудини і про варення городини тепер багато пишуть і друкують. Цій галузі варення наша господиня теж мусить присвятити багато більше уваги, як до тепер.

Менше як варення є шкідливе для харчів замороження. При заморожуванні якась незначна частина вітамінів таки пропадає, однак велика більшість їх зберігається. Тому замороженої городини й овочів можемо

вживати, але все пам'ятати про те, що найкраще послужить нам свіжий продукт.

Вже тепер завважується, що харчевий промисл в Америці старається надолужити ті втрати, яких дізнають харчі через перерібку. Наприклад сильно вичищена мука, з якої печуть тут хліб, позбавлена певних відживних складників. Є вже тенденція випікати хліб із не так вичищеної муки. Є вже навіть підприємство, що продає разову муку на те, щоб собі зручні господині могли самі такий хліб пекти. Поволі раціональне харчування пробиває собі шлях. І воно мусить дізнати певних перемін, коли людина хоче уникнути затяжних захворювань.

Інж. Ст. Пушкар

Із доповіді авторки, що відбулась на товариській гутірці Окружної Ради у Філадельфії дня 14. листопада, подаємо у скороченні певну її частину.
Редакція

СТ. ЛУІС, МО

Із діяльності Відділу СУА

Наш Відділ існує чотири роки. Голова Відділу п. Т. Єзускс відданою працею втримує членок при діяльності, а нераз доводиться їй поборювати труднощі, які має кожна наша організація. Треба сказати, що наш Відділ СУА є чи не найбільш активною з українських організацій у Ст. Луїс.

Цього року відбулося свято нашої патронки Ольги Басараб дуже гарно зорганізований День Матері, а наші членки нераз приготувляли смачні вечери, щоб здобути фондів.

Марія Храплива,
культ.-осв. референтка

Товариська гутірка

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Окружна Рада СУА започаткувала давно заплановані товариські зустрічі. Одне недільне пополудне в місяці може зібрати членок СУА і гостей. Щоб дати тему для товариської гутірки Окружна Рада підготувала певелику програму: щось на зразок „живої газети“

Зустріч відкрила голова Окр Ради Анна Сивуляк, пояснила потребу цих товариських гутірок і представила виконавців програми. Першою промовляла Марія Біляк, орг. референтка СУА. Вона дала короткий огляд зовнішньо-політичних подій у світі. Спинившись коротко на поняттям, що це таке політика та які прикмети повинні мати її носії, вона перейшла до провідних постатей у теперішній світовій політиці. Потім розгорнула погляд на два центри подій — Європу й Азію. Заключним порівнянням із нашим політичним світом доповідниця замкнула свою гутірку.

Другою бесідницею була інж Стефанія Пушкар. Вона говори-

ла про „зрівноважену відживу“ і її доповідь передаємо у скороченні на ст. 15. Поодинокі частини своєї доповіді вона доповняла таблицями харчів, які присутні пильно записували.

По закінченні програми подано чай. Гості угрупувались докруги довгого стола, якого чоло зайняла голова Окр. Ради. При чашці чаю розпочалась дискусія над прослуханим. Впало багато цікавих питань і порад. Питанням відживи цікавилися нарівні з жінками й присутні мужчини. Всі висказались, щоб ці гутірки продовжувати і то саме в розпочатому напрямку Устійнено найближчу зустріч на 26. грудня.

Гарна домівка Централі як не можна краще надається на уручомлення товариського життя.

ОСОБИСТЕ

З нагоди вінчання голови нашого Відділу п. Анастасії Федуняк із п. Михайлом Харишем щирі побажання складають членки **22 Відділу СУА.**

ЗИРК У ТУТЕШНЮ КУХНЮ!

У цій рубриці подаємо приписи з американської кухні, що їх можна втягнути до нашого стравопису й напевне припадуть нам до вподоби.

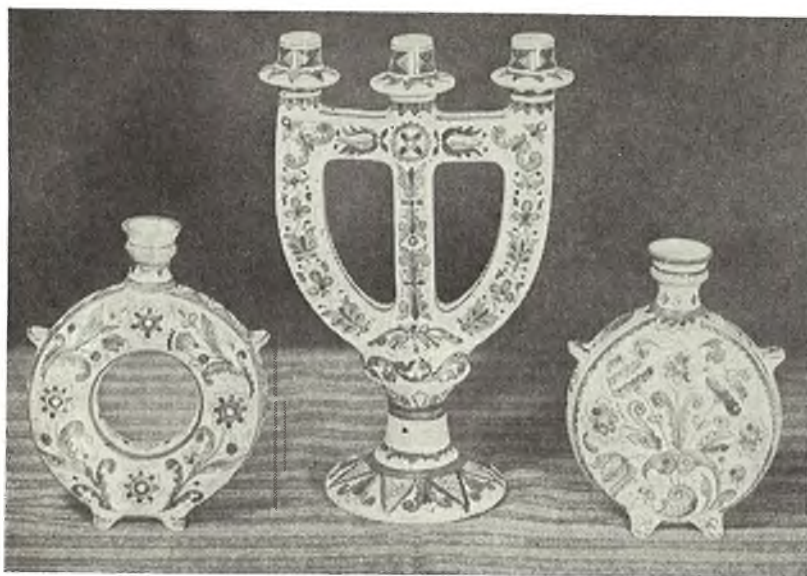
Печені січеники

Потрібно:

- ½ ф. волового мяса
- ½ ф. свинини
- 2 яйця
- 1 мала булочка
- 1 цибуля
- 1 ложка товщу
- 1 ложка масла
- кілька платків бейкону

Приладити мелене мясо так як на січеники і виробляти невеличкі палянички. Уложити на бляху, що добре вимаслена. На кожен січеник наложити тонке кружальце цибулі і платок бейкону. Нагріти піч на 350° і пекти січеники 15 хвилин. Потім піднести температуру до 400° і пекти ще 5 хвилин. Дуже смачні, бо не сухі, а практичні, бо не дають багато роботи. На полумиску можна заллати їх помідоровою або хрінною підливою.

Для Ваших американських знайомих — тільки українські Різдвяні дарунки!

Із керамічної робітні „Базару“ у Філадельфії: Коляч, трійця і чутра

КЕРАМІКА:

флякон на квіти	від \$ 3.95
чутра (плоский флякон)	\$ 9.95
коляч (флякон-обарінск)	\$ 9.95
трійця	\$24.50

ЛЯЛЬКИ:

Оксанка (величина 6")	\$ 2.49
Орися (величина 11")	\$ 5.95
Одарка (величина 21")	\$12.95

ВИШИВКИ:

серветки (величина 5")	\$ 2.25
серветки (величина 8")	\$ 3.50
серветки (величина 10")	\$ 5.95

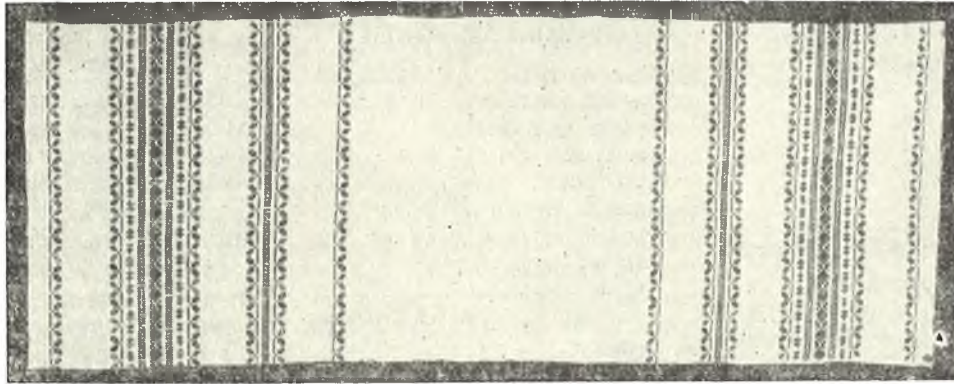
ЖАДАЙТЕ ЦІННИКІВ!

КООП. „БАЗАР“

822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Українська вишивка

ВИШИВАНИЙ РУШНИК

Невеличкий вишиваний рушник над іконою повинен знайти в кожній українській хаті. Подаємо зразок такого рушника, що вишиваний широким тяглим узором. Рубець викінчений завиванкою.

Взір із Бойківщини

Хрестиковий взір, вишитий вишневою краскою ч. 321.

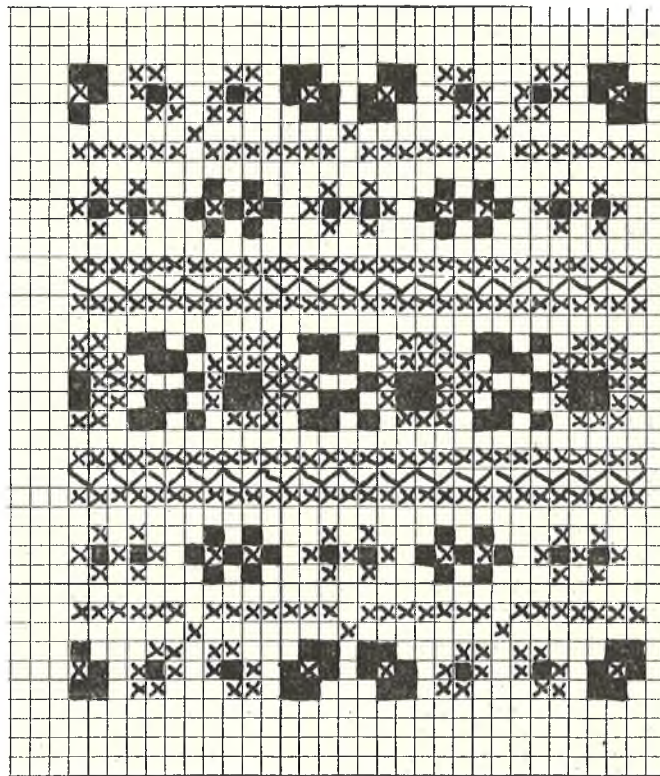
Ручно мальовані керамічні фігуринки у справжньому українському вбранні, гарно прикрашені хрестиковим узором. Краски покриті поливою в високому випалі. Дівчина висока на 6½", хлопець присівши на 4". У дівчини чорна або темно-зелена корсетка (залежно від бажання), обведена золотим галуном, вишнева взориста спідниця, червоні сап'янці, різнокольорові стрічки. У хлопця темнозелені шаравари, червоний пояс і чорні чоботи.

Покупці в ЗДА й Канаді захоплені. Ми певні, що й Ви будете вдоволені!

Ціна з оплатою порта й забезпечення 12 дол. за пару.

Чек або грошовий ордер виставити на:

**ДОРОТА ЖУКОВСЬКА
HILLTOP STUDIO
R. D. Far Hills, N. J.**

Начинювана курка

Потрібно:

- 1 товста стара курка
- 5 яєць (сирі)
- 2 яйця (варені)
- 2 булки
- 1 цибуля
- 1 ложечка муки
- 1 ложка масла
- 1 ложка січеної зеленої петрушки

Купити велику, товсту, стару курку, найкраще у крамниці живу, де її заріжуть і обчистять. Але де такої крамниці нема, то можна взяти готову з леду. Зняти з неї шкіру так як із зайця, починаючи від ніг. Це значить, обтяти довкола коліщів та при допомозі гострого ножа відділити шкірку від мяса. Коли дійдемо до крил, тоді відділюємо їх зовсім від тулуба і від шкіри. Шкіру відставляємо на бік, а мясо відділюємо від костей. Його треба змолоти, додати яйця і булку, намочену й витиснену муку, цибулю, ясно присмажену на маслі, трохи соли і зеленої, січеної петрушки. Можна додати перцю, але коли це мають їсти діти, чи хворі, тоді ні. Добре вимяти мясо рукою, як на січеники і випхати ним шкіру з курки. Можна впахати в середину й варені яйця. Позашивати шкіру, або зчіпити її цвяшками, що їх уживають тут при печенні індиків (можна дістати в 10-центових крамницях).

Розігріти на пательні товщ і вложити на нього курку, обсмаживши її з усіх боків. Вкинути цибулю, покраяну на кружальця. Коли прирум'яниться, пекти її як печеню на 300° впродовж 2—3 годин, залежить від того, яка курка за стара. Стару курку пізнаємо по тім, що в неї грубша і твердша шкіра.

Готову курку можемо подати гарячу з картопляною салаткою. Смашна також зимна, покраяна у тонкі скибки.

Припоручаємо цей спосіб переріоки на друге снідання до фаорики або до школи. із зеленим листком салати це дуже поживний харч, далеко корисніший, як пікантна вудженина чи непевна ковбаса.

Подала Теодосія Коцик

Маківник калуський

Потрібно на тісто:

- 1 ложка масла
- 1 унція друджів
- 5 жовтків
- 1 ціле яйце
- 6 ложок літньої сметанки
- 4 ложки цукру-мучки
- дрібка соли
- муки стільки, щоб було не туге тісто (менш більш 4 кулаки)

На начинку:

- 1½ горняти маку
- 1 ложка масла

Втирати масло з жовтками і одним цілим яйцем, додаючи по одному. Перед тим розробити друджі у двох ложках молока із ложечкою цукру. Коли підростуть, влити їх до втертого масла, додати літєлої сметанки, цукор-мучку, дрібку соли і муку. Вимісити добре аж доки не відстане від руки й посудини.

Мак приготувати скорше, щоб був готовий, коли тісто замішане. Мак вимити, спарити і лишити на дві години. Зілляти воду, втерти, а коли ввесь утертий, розігріти ложку масла на пательні з ручкою, вкинути мак і мішати, щоб виварилась з нього вода. Додати цукру до смаку. Як запах може бути ванілія. Прохолодити. Коли хто любить може додати родзинків або помаранчевої шкірки.

Тісто розтачати, виложити рівно мак, звинути і вложити у вузьку бляху, щоб підріс високо. Поставити на півтори до двох годин, щоб підріс. Перед печенням помастити яйцем і вложити до рури на 350° Пекти 45 хвилин.

Торт Добош

Потрібно на коржі:

- 1 горнякко (кап) цукру
- 8 жовтків
- ¼ горняти картопляної муки

На начинку:

- 6 жовтків
- 1 горнякко цукру
- 1 горнякко теплого молока
- 5 унцій чеколяди

Втерти жовтка з цукром, аж побіліють. Додавати потрохи шум із білків, легко мішаючи. Вкінці додати картопляну муку, вимішати, поділити на чотири частини і спекти коржі.

Начинка: Жовтка і цукор убивати на парі (у посудині, що вложена в киплячу воду) аж доки не згусне. Відставити й прохолодити. Осібно стопити масло, зняти шум з нього, вбити його на шум, додати крем із жовтків і терту чеколяду. Вимішати добре на пухку масу і і переложити тим коржі.

Покрити тією самою масою, або кармелевою склицею.

Кармелева склиця: Цукор скропити водою і зрум'янити на ясно-брунатний кольор. Облито тим торт.

Торт із андрутіз

Потрібно:

- 5 андрутіз
- ¼ ф. чеколяди
- ¼ горняти цукру
- ¼ пайнта (пів кватирки) сметанки
- ¼ ф. орішків

Чеколяду з цукром розварити у сметанці, додавши масло. Частину того відлити на склицю. Прирум'янити злегка ліскові орішки, пересіяти через густе ситко і додати до чеколядової маси. Підсмажити, щоб була відповідно густа. Тією масою мастити андрути, один по одному, а зверху і з боків облито другою половиною чеколяди, яку треба також висмажити до відповідної густоти.

АМЕРИКАНСЬКИМ ПРИЯТЕЛЯМ

під ялинку подаруйте

SPIRIT OF FLAME

Твори Лесі Українки англійською мовою. — Ціна \$5.00.

Замовляти в Централі США.

При столі

В кожному краю обов'язують при їдженні різні звичаї. Чи це буде при столі, чи лиш при перекусці „настоячки“. Кажемо тоді, що в цій країні обов'язує така й така „етикета“

Оця поведінка при їдженні, якої вимагаємо від себе, впоєна нам змалку і стала вже звичкою та не вимагає від нас жадної уваги. В інших народів бачимо певні відхилення, що в засаді не дуже різняться від нашої поведінки. У народів іншої півкулі, в далеких, незнаних закутинах світу, ці звичаї мають зовсім первісні форми, а подекуди й смішні та дивачні. Та й вони з бігом часу змінюються, як кажемо — модернізуються.

Вимагаємо доброї поведінки вже зарання у малих дітей. Перший мамин запит: — Ти помив руки? Покажи! А чому в тебе брудний фартушок? (Коли в малої „артистки“ сліди плястеліни на переді). Йди, вбери чистий! Бачиш, тато перебрався в інший одяг, коли повернувся від важкої праці! — І так мамині слова день у день залягають у дитячу душу, а сила прикладу діє. Дитина привикає, що до стола треба сідати охайним, чистим, причесаним та у чистій одежі. Що не тільки в гостину треба зодягнутись прилично.

А даліше мати, хоч зайнята видачею страв для рідні, спокійно звертає увагу малій Марусі:

— Не махай ногами! Не говори, коли маєш страву в устах! Не махай руками, бо вивернеш вазу з квітами...

Цих кілька завваг колись ми чули теж від нашої матері. І коли ці правила увійшли у звичку дитини, тоді вже почувається свобідно у гостині й може і до себе гостей запросити. Постійними пригадками виробляємо в дитини ці корисні звички, що стануть потім у неї другою натурою. Ось вони нанизані перед нами:

— Бери страви на тарілку стільки, скільки можеш зісти.

Коли матимеш апетит, добереш другий раз.

— Невідомої страви бери лише дуже трошки, щоб зісти її, коли вона й не смакує. Ніяково лишати страву на тарілці, показуючи явно, що вона тобі не відповідає.

— Раз налите питво випий до дна, а коли не бажаєш його більше, тоді подякуй при дальшому наливанні.

— Скінчивши їсти, поклади ніж і вилки вкупі на тарілці, щоб було легко все зібрати.

— Коли є в тебе песик чи котик, не годуй їх при столі. Вони повинні мати свою мисочку окремо і не докучати своєю привністю під час їжі.

— Не спізнюйся на обід вдома чи в гостях. Точність — це увага для праці господині і пошана для свого родинного гурта.

— Не видвигаєш при обіді своїх клопотів. Обід чи вечеря повинні пробігати в погідній атмосфері.

Зіли, погугорили, подякуй за все, а коли ти в гостях, то вискажи признання господині. У теперішній час уводиться в цій країні звичка, що гості допомагають господині хоч частинно упорядкувати їдальню, а то й нераз цілковито помити посуду.

Під час гостини у нас, у краю, чоловіче місце займала головна особа з гостей із жіночого товариства і так даліше по черзі. В Америці чоловіче місце займає господар, по його правиці чільна гостя. Пані дому сидить при кінці стола, а по її правиці чільний гість.

Подавання харчів починаємо від чільної особи і йдемо по черзі кругом стола, а кінчаємо на господареві чи господині.

Наталія Костецька

Збірник „МЯСИВА“ подає 42 приписи і загальні вказівки як варити м'ясо.

Коштує з пересилкою 65¢.

Замовляти в Централі СУА

ОБДУМАЙМО РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ

Ще доволі часу ділить нас від Різдва. Але передбачливі американці кругом уже плянують, уже купують свої Різдвяні дарунки. Коли є доволі часу, то можна без поспіху й з надумою вибрати те, що потрібне. Правда, ми застерігаємось, що вже не будемо піддаватись „подарунковій манії“, але в останній хвилині, коли кругом нас закипить від несподіванок, таки пірве воно нас за собою. Хочеться дати і приймати радість!

І тому огляньмося завчасу, що було б доцільно подарувати. Бажання і потреби наших найближчих уже знаємо. Тому треба котрогось вільного дня оглянути крамниці з дитячими забавками, щоб пошукати такого літака, як собі бажає наш синок, чи таку ляльку, як її хоче доня. А потім треба подумати про книжку для чоловіка про блюзку для сестри чи спідницю для мами. О, ці всі ходи вимагають часу й уваги! А на кінець ще лишаються невеличкі подарунки, як вишивані серветки для товаришок праці і кольонська вода для „форледі“ І це було б мабуть усе. Хіба що на кінець вирине ще якась „несподіванка“, що скаже нам шукати на скору руку ще якогось подарунку. Але ми вже спокійні за цілість, бо забезпечені найважливішими.

ЛИСТУВАННЯ

М. Велигорська, Торонто: Дякуємо за відомості. Лист слідує.

Т. Стельмах, Дітройт: Допис і світлинку одержали й дякуємо Лист слідує.

Надія Мостович, Луїсвіл: Пригадуємо Вам обіцянку прислати нам світлинку Вашої доні у вишиваній суконці.

Н. Каменецька, Шикаго: Ваша порада дуже добра, тільки матеріал треба було приготувати до грудневого числа. До Абондану вислали ми журнал Г. Совачевій, а тепер п. Чалій. Лист слідує.

Стефанія Лещенко, Денвер: За завваги ми дуже вдячні, лист слідує.

Пятачок

Був собі грошик - пятачок. Кругленький та блискучий. Несла його в руці Маруся. Ішла Маруся понад річку. Було темно надворі. Сказала Маруся: — Я дуже боюся! — і побігла скоренько до хати. А як бігла понад річку, біля млинка — загубила пятака. Котився пятачок довгу мить, і вже на снігу, над самою річкою лежить.

А ніч була темна та чорна та нічого не було видно. Аж ось через гай ішов до дітей Святий Миколай. Ішов, ішов; дивиться — щось блискуче на дорозі. Приглядається, а то пятачок на самому березі річки лежить. Ото! Треба йому було б ще лиш один крок ступити, щоб у воду власти, всі дарунки потопити!

Каже Святий: — Пятаче, пятаче, славний козаче! Врятував ти мене від біди — проси ж у мене, чого хочеш. Я святий — все тобі зробити можу, чого лиш забажаєш.

А пятачок благає: — Святий отче Миколаю! Дай, щоб все і всюди мене лиш на добро вживали люди!

А Святий йому: — Хай так і буде! І пішов далі у світ.

А на другий день, ранком, скоро, не поволі — йде понад річку Гануся у школу. Побачила пятачка, зраділа знахідці, стала думати-гадати: — Зможу я тепер цукорки у крамниці купувати!

А пятачок як почув, та й покотився геть від Ганусі. Котився довгу мить — і вже на землі при шляху лежить. А Гануся не могла його знайти, і сумна пішла далі.

Аж іде-підскакує: скакіць, скакіць! — дорогою у школу Гриць. Побачив пятачка, зрадів знахідці, став думати-гадати: — Іду в кіно, так, щоб не знала мати!

А пятачок, як почув, та й по-

котився геть від Грицька. Котився довгу мить — і вже на землі під каменем лежить. А Гриць не міг його знайти — і пішов сумний далі.

Ішов дорогою Данило, ніс у руках торбину та чорнило. Побачив пятачка, зрадів знахідці. Став думати-гадати: — Сьогодні у школі будуть грошики збирати, щоб в Європі бідні діти могли на Різдво разом із нами радіти. Треба ж мені поспішати — пятачка туди віддати!

Взяв Данилко пятачка у жменю, сховав у кишеню, і веселий скоро — не поволі, побіг у школу.

А на перерві пішов до Галі, що у скарбонку грошики збирала. Кинув у скарбонку пятачка.

Ой, зрадів пятачок! Щасливий це був в нього день, аж на радіощах він задзвенів у скарбонці: „Дзелень!“

Леся Храплива

ЧЕРВОНЕ Й ЗЕЛЕНЕ

**Кольор червоний й зелений
Люблять усі діточки,
Маки червоні на луках зелених
Так гарно влітку цвіли.**

**Але у місті ці гарні кольори
Бачимо ми в ліхтарях.
Гляньте! Які там на розі
барвисті**

Світять всім нам на стовлах.

**Тільки один лише кольор нам
світить,
Коримось тільки йому.
Ось! Вже засяяв нам ясно-
червоний —
Вмить зупинилося все:**

**Люди і авта, таксі і трамваї.
Чезет дорогу ніхто вже не йде.
Все спокійнісінько зміни чекає.
Ви запитаєте: де?**

**Он, подивіться! Загас вже
червоний!**

**Всі вже готуються в путь.
Світить зелений ліхтарик
І швидко всі люди ідуть.**

**Ідуть трамваї, біжуть малі діти,
Мчать автобуси, таксі.
Світло зелене назустріч нам
світить!**

Так поспішайте усі!

Г Р А

Діти вибирають поміж себе двох старшеньких, (або лише одного хлопчика чи дівчинку, а роллю читача виконує доросла особа). Одній дитині дають до рук два кола — зелене й червоне — прикріплені до дрючків.

Гра починається тим, що доросла особа або старша дитина прочитає віршик, а дитина з колами підіймає — згідно з текстом — то червоне, то зелене коло вгору. Решта дітей діляться ролями: одне стає автобусом, друге трамваем, третє таксівою чи пішоходом.

У кімнаті треба визначити напрям руху. На перехресті стає дитина з „ліхтарями“, у другому кінці (щоб могла спостерігати) та, що читає вірша. Діти рухаються за зміною сигналів. Хто помилився, виходить з гри (його „поранило“ авто). Коли вийде з гри 1/3 частина дітей, тоді вибирають іншу дитину, щоб регулювала рух. Гра продовжується 4—5 хвилин.

Ніна Наркевич

**Сидить Котик на вгороді —
Розважається:
Лапку вмочить собі в роті —
Утирається.**

**Підбіг Песик під ворота —
Поидивляється:
Чав-Гав! Чий то Котик з рота
Умивається?..**

**Тоді Котик з огороду
Обзивається:
Няв-няв! Чий то Песик зроду
Не вмивається!?**

О. Кобець

Пригода з ведмедиком

На краю підгірського села Старява — стоїть хатка. В тій хатці жила дівчинка Наталочка. Вона дуже любила своє українське село, гори що вкриті високими смереками і ялицями, річку, що перепливає через село, стареньку церковцю і ті хатинки, в яких живуть наші українські селяни-хлібороби.

Зараз та дівчинка-пластунка живе в Америці й хоч їй живеться дуже добре, але вона ніколи не забуває, що вона українка і походить із того любого села, де народилась, де жили її батьки і де сталася та пригода з ведмедиком, яку мені оповіла.

— В день св. Миколая мама подарувала мені (тоді я була ще новачкою) ведмедика. Ох, який же він був гарний! Найкращий зі всіх ведмедиків. Мав темне волосячко, чорні очка і міг рухати руками й ногами. Я з ним не розлучалась. Як лягала спати, укладала його коло себе в ліжечко.

Під Різдво, в саме навечеря, випав добрий сніжок. Мама каже: — Піди Наталочко, посанкуйся, до вечері ще далеко, треба чекати, аж зірка на небі зявиться.

Я взяла саночки, положила ведмедика, накрила його ковдеркою і пішла на прогулянку, зразу за хатою, на горбок.

За мною побіг наш великий пес Сірко. Я вожу ведмедика, а він бігає коло мене. Певно йому стало жаль, що я сама тягну саночки, тулиться до мене, гавкає, наче каже мені: „Слухай Наталочко! Ти привяжи шнурки від саночок до мого нашійника, а сама сідай і я повезу тебе й ведмедика”

Таке мені прийшло до голови. Я це радо зробила. Дякую Сіркові, що такий добрий. Сіла в саночки, а ведмедика тримаю на руках. Сірко тягне саночки. От як гарно було! Чудова забава!

Вїхали ми на горбок, а Сірко побачив, як вискочив з-під корчика зайчик. Забув Сірко і про мене і про ведмедика, шарпнув саночки і погнався за

куцохвостим. Ведмедик впав на сніг, а я сама ледви вдержалася на саночках. Зайчик втікає, а Сірко за ним. Я плачу з жалю за ведмедиком, а Сіркові ведмедик не в голові. Заїхали ми аж до лісу. Зайчик десь сховався. Сіркові стало соромно, що такий немудрий. Взяла я саночки і пішла додому.

Гірко плачу, оповідаючи мамі пригоду і на Сірка нарікаю, а він ліг під столом і нічим не журиться. Всі ми ходили шукати загубленого ведмедика й не знайшли. Мама обіцяла купити нового, ще кращого. А я все плакала і так з жалю і плачу й заснула.

І сниться мені, що з лісу вийшов старий ведмідь Бурмило зі своєю панею. Пані Бурмилиха була з кошиком. Вони ходили до дубового ліску по жолуді й несли їх до хати на Святу Вечерю.

„Гей! Старенька, що я бачу? Дивись, он на дорозі маленький ведмедик лежить. Ходімо скорше”

Підійшли. Дивляться, дійсно ведмедик, зовсім подібний до них, лише дуже маленький. Вони взяли того ведмедика і несуть до своєї хатинки, внукам подарунок на Різдво.

Під хатинкою внучата бавляться. Побачили, як дідо Бурмило в руках маленького ведмедика несе. Втішилися. Біжать на зустріч.

На Свят-Вечір засіла за стіл вся ведмежа родина. На головному місці старий дідо Бурмило, коло нього дружина — Бурмилиха, а далі їх син Ведмідь з дітьми. На окремому місці посадили мого ведмедика і коло нього таріль і ложку положили. Мама Ведмедиха 12 страв подавала. Всі раді були малому гостю, моєму ведмедикю.

Легенда про святого Миколая

Нічого не бракувало малому Миколі — ні гарної одежі, ні смашної їжі. Та він був сирота, бо рано вмерли йому тато й мама. Хлопчик ріс під опікою чужих людей. Часто виходив він на вулицю зі свого гарного будинку і грався з дітьми. Це були діти вбогих батьків і жили в темних, глиняних хатках, спали на долівці і нерідко йшли голодні спати. Часто траплялось, що їх батько не заробив навіть на шматок хліба для них. Шкодував їх Микола і не знав як їм допомогти.

Був у Миколи старий вчитель, що вчив його молитися, читати і писати. Одного разу читав він разом із вчителем св. Письмо. „Коли ти робиш добро, то нехай твоя правиця не відає, що робить лівиця...”

Микола замислився. — Як це розуміти? — спитався вчителя.

— Коли робиш добре другому, то не треба про це нікому оповідати. Краще не хвалитись своїми добрими вчинками.

Це було пізньої осені. Микола знав, що багато діток в його околиці сидять у голоді й холоді. Он родина старого Олександра. Мати лежить хвора, у Петруся нема постільців, а сьогодні рано він бачив, як мала Софійка збирала на дорозі ломаччя, бо не було чим затопити в печі.

Ввечорі Микола тихесенько, щоб слуги не бачили, побіг до комори, набрав у торбинку муки, налив пляшечку олії, набрав повні кишені яблук та сухих слив, у дровянику набрав кілька товстих полін, а у своїй скрині відшукав пару теплих панчіх та нові постільці. Все це склав у велику торбу і сховав під своє ліжко.

Я закричала: „Віддайте мені ведмедика! Це мій ведмедик, я його загубила” Тут я прокинулася.

Стало мені легше, що мій ведмедик був у такій пошані. Від мами я дістала другого ведмедика, а я все за першим жалувала. З Сірком більше не санкувала. Записав Вуйко Квав

Коли прийшла йому пора йти спати, він попрошався зі своєю старою нянею Аникією і вдав, що засинає. Перехрестила Аникія Миколу, причинила двері та й пішла у свою кімнату. Тихенько як Мишка вислизнув Микола з ліжка. Накинув на себе кирею, взяв торбу з харчами і підійшов до хатини старого Олександра.

Прокрався до порога, положив торбину та й побіг назад. Ніхто не побачив, як Микола повернувся. Всі спали. Вранці старий Олександр знайшов торбу коло свого порога і не міг натішитись дарунками. Хто це міг зробити і кому дякувати, не знав.

З того часу Микола часто робив такі дарунки бідним у своїй околиці. Люди молили Бога за невідомого, що допомагає їм, а ніхто не догадувався, що то був Микола. Миколині слуги стали помічати, що зникають харчі, одежа та паливо з комор і стали пильнувати Миколиного добра. Одного разу, коли Микола тільки нагрузив торбу та вийшов зі свого подвіря, старий слуга наздогнав його, бо думав, що то злодій. І так стало відомо, що вже кілька місяців допомагає Микола бідним.

Минули роки, виріс Микола, вивчився і не хотів зберігати свого майна. Віддав усе бідним людям, сам став священиком і скрізь чинив тільки добро. За це Господь дав йому силу творити все більше і більше добра. Він лікував хворих, допомагав в'язням. Всі знали й любили Миколу, а коли він вмер, то причислили його до святих. З того часу всі згадують св. Миколу, свято його відносять до зимового місяця грудня та в честь його в цей день роблять дарунки. І то роблять їх так, як колись Микола складав дарунки бідному Олександрові.

Дивиться з неба св. Микола на людей і серце його радіє, як і тоді, коли він ще жив на землі. Коли хтось хоче дістати подаруночок і своїм поведінням заслужив на те, то може помо-

литись до св. Миколи, а він напевне послухає і передасть це прохання родичам чи друзям того, хто просить. А вони це звичайно виконають, але так, як і св. Микола — покладуть даруночок так, щоб ніхто не бачив. А десь далеко в небі в ту ніч ви почуєте срібні дзвіночки: на санчатах їде св. Микола і заглядає в кожне віконечко, чи не забули дати подарунку всім його любим діточкам! А як забули, то нагадає їх родичам. Але ніхто, ніхто не повинен бачити, як ці дарунки готуються.

Їдуть санчата поміж зірочками, переїжджають із хмарки на хмарку, дзвоники ніжно дзвонять, а старий місяць весело посміхається. Він знає, що в цю ніч всі мусять бути щасливі! І ті, що роблять подарунки і ті, кому їх роблять. Бо найбільше щастя в житті — це робити добро.

Ніна Наркевич

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ ІДЕ...

В небі метушня і рух,
Янголята працю мають:
Білий тріпають кожух
Для Святого Миколая.

Інші лагодять санки,
Навантажують в них дари,
Запрягають два шпаки,
Розсувають сиві хмари.

Сів вже в санки Миколай,
В мітні й теплих рукавицях.
— „Гей, янголе, поганяй,
Щоб на землю не спізнитись!”

Сріблом сяє з неба гуть,
Мигають зірки мов іскри.
Коні вихром так жнуть —
Ще бистріше шлеться вістка...

Вістка чемним діточкам,
Що ждуть гостя нетерпляче:
„Діти, радість лине вам! —
Хто нечемний був — хай плаче!”

Я. Вільшенко

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

РЕЗОЛЮЦІЇ

Світової Федерації Українських Жіночих Організацій

ухвалені членами-організаціями СФУЖО з нагоди 70-ліття українського жіночого руху

Велика річниця 70-ліття жіночого руху вказує українській жінці на її великі здобутки за цей значний шмат часу: це широкі й рівні права на освіту, на працю в різних фахах, на боротьбу і перемоги в її бутті. Впродовж цього 70-ліття українське жіноцтво виказує у своїй праці поважні осягні завдяки зусиллям наших піонерок — з Оленою Пчілкою і Наталею Кобринською у проводі — завдяки своїй власній праці та зусиллям світового жіночого руху, що за останні десятиліття дійшов до розвитку і значення у власному суспільстві і в будові нового ладу у світі.

У цю пору українське жіноцтво являється повновартісною половиною національної спільноти України: українська жінка увійшла як діюча одиниця в усі галузі громадського життя і несе важку частину праці в господарстві, виховництві та репрезентації України на еміграції. На рідних землях українська жінка позбавлена свободи в громадській і політичній площині, а її зрівняння з чоловіком виявляється лише у праві й обов'язку виконувати найгіршу і непосильну для неї фізичну працю. Тому і тільки тут, на просторах вільного світу українське організоване жіноцтво з нагоди 70-ліття свого походу до волі з повним моральним правом підносить свій голос у громадсько-політичних справах:

1. Українське жіноцтво усвідомлює собі вагу хвилини у світі, зокрема у зв'язку з актуальністю в ній української проблеми. Недалекі вже може вирішальні події. Знаємо, що го-

ловно від нас самих залежить, чи досягнемо перемогу.

2. Українське жіноцтво знає, що коли на рідних землях в найбільш несприятливих умовах ведуть героїчний бій із ворогом наші брати і сестри, ми мусимо всіх сил докладати, щоб через свою працю на території вільного світу внутрі нашої громади і назовні її ми йшли поруч із ними до однієї мети — вільної й соборної української держави.

3. Українське жіноцтво знає, що для здійснення цього національного ідеалу треба зберігати в нас самих і плекати в молодшому поколінні непереможну любов до далекої Батьківщини, християнську етику і мораль, силу духа і змагання до солідного фахового знання. Головно ж необхідно змагатись за дух згоди у нашій громаді у внутрішніх і зовнішніх проявах життя.

4. Українське жіноцтво свідоме того, що тільки в організованих рядах воно може виконати своє завдання, тільки в дружньому гурті воно представляє силу. Тому кличе воно у свої ряди кожную українську жінку, що їй дорога Батьківщина та не чужі ідеали жіночого руху. У організованих рядах кожна з нас може приложити своїх сил до задуманого діла. Із зусилля кожної одиниці постали організації, із спільного намагання організацій постала центральна їх — Світова Федерація Українських Жіночих Організацій. СФУЖО знов у свою чергу мобілізує жіночі сили своїми кличами, репрезентує українську жінку на міжнародньому ґрунті і дбає

про її місце у власному суспільстві. Голова СФУЖО Олена Кисілевська, що була наймолодшою членкою першого жіночого товариства, являється для нас живим свідком того шляху, що його пройшла українська жінка впродовж 70 літ.

5. Сім десятиліть українського жіночого руху не тільки дають права українській жінці, але й накладають на неї й великі обов'язки. Українська жінка повинна пильно слідкувати за розвитком українського народу, пильнувати його шляху і не сходити з передових позицій у цьому змагу. Українська жінка повинна стати сумлінням нації, що дбає про чисті засоби і прямий шлях у боротьбі.

6. Українське організоване жіноцтво, маючи здоровий національно-державницький погляд на хід подій, із великим сумом спостерігає взаємне недовіря, взаємне поборювання і взаємне очорнювання майже всіх політичних угруповань, партій і організацій, на що зуживається багато енергії, часу і матеріальних засобів і що рівночасно деморалізує неактивізовані ряди суспільства. Українське жіноцтво найбільше вражене тим, що поодинокі політичні групи не вагаються відвигати взаємних промахів, здогадних і справжніх помилок на шпальти преси. Вони не тільки компромітують тих, що допускаються того, але дають ворогові в руки знаряддя до дальшого нищення.

Тому в цю свою велику 70-літню річницю українське жіноцтво заявляє про своє велике прагнення згоди і посилення праці у своїх рядах та домагається від усіх існуючих на еміграції політичних партій, організацій і угруповань, щоб вони занекали взаємне поборювання, щоб не очорнювали одні одних перед обличчям владного громадянства та перед

Творімо архів жіночого руху

чужими, щоб не забували, що у ті важливі історичні хвилини очі світу звернені на нас, як на тих, що мають засвідчити своєю моральною силою про право українського народу на незалежне, державне життя. З уваги на те всі сили повинні бути спрямовані на боротьбу проти діючого ворога України — червоної Москви.

7. У цю велику свою річницю українське жіноцтво передає привіт своїм сестрам поза залізною заслоною. Тим, що у важкій щоденній боротьбі відстоюють своє право на молитву, рідне слово і вплив на власну дитину. Обіцює доложити всіх зусиль, щоб світ дізнався про їх героїчний змаг та признав враз із тим право українського народу на суверенну українську Державу.

За Світову Федерацію
Українських Жіночих
Організацій:

Олена Кисілевська, голова
і містоголови:

Олена Лотоцька в ЗДА
Михайлина Войтків в Канаді
Зінаїда Вітязь в Європі
Ірина Пеленська в Австралії
Ніна Онацька в Півд. Америці

ЮВІЛЕЙ ОКСАНИ ЛЯТУРИНСЬКОЇ

Найбільшій сучасній поетці Оксані Лятуринській сповнилось 50 літ віку. Щоб вшанувати цей ювілей, гурток прихильниць її таланту з головою СФУЖО Оленою Кисілевською на чолі, видав заклик до перевидання її поетичних творів „Княжа емаль”, „Гусла” і „Веселка”. Прихильники її таланту можуть надсилати передплату (2 дол.) й пожертви вже тепер на нижче подану адресу.

До комітету видання увійшли крім голови СФУЖО: д-р Галина Лашенко, культ. осв. референтка СФУЖО, письменники Улас Самчук, Роман Завадович, Богдан Гошовський, Володимир Барагура та з-поміж земляків-волинян інж. Арсен Шумовський.

Ukrainian Toronto Credit Union
567 Bathurst St., Toronto, Ont.,
Canada.

Жорстока війна і тверді її наслідки розбили зорганізоване життя на рідних землях. Правда, здобутки його не пропали. Вони є в людях, що їх виростило наше національне життя і в пам'яті покоління, що пережило його розбудову.

Але людська пам'ять недовго тривала. Враження добра чи зла, радості чи смутку в ній живуть. Та затираються обриси фактів і дати, губляться важливі подробиці. І блідне картина нашого життя і стане вже невиразною для чергового покоління.

А письмових документів ми не вивезли. Лиш те, що проникло у пресу та друковані видання, може послужити підставою до відтворення цієї картини. А також пам'ять тих людей, що співтворили це життя.

Дякуючи Богові, що живемо на вільній землі, не боїмось переслідування, можемо спокійно спати й працювати — відчуваємо цей обов'язок перед нашою історією. Вглибімся в минуле і збережімо дорогу нам пам'ять про кожну станицю! Бо кожна з них складала цілість того, що називаємо жіночим рухом.

Воно й трудно собі уявити, щоб одна людина могла написати історію якоїсь станиці. Згадаймо для прикладу хочби товариство „Українську Захоронку”. Воно засноване в 1901 році. Ледве чи хто з основників цього товариства ще в живих. До помочі мусять прийти ті одиниці, що в своєму часі активно працювали в товаристві, або знають, хто яким може послужити матеріалом. Спільними силами можна зібрати матеріал і скласти історію.

Такий архів повинна заложити Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, під проводом сеніорки жіночого руху, голови СФУЖО Олени Кисілевської. СФУЖО це є центр, до якого збігаються всі нитки нашого організаційного життя та звернені очі нашого жіночого світу. При СФУ-

ЖО повинна створитись архівна комісія, що систематично збирала б матеріал та упорядковувала б його для перерібки.

Заклики про збирання матеріалу треба переводити через українські часописи та жіночі журнали, як „Наше Життя” у Філадельфії і „Жіночий Світ” у Вінніпегу і на ту ціль треба присвятити трохи місця в журналах для запитів, інформацій, адрес ітд.

При збірці матеріалу до архіву жіночого руху треба мати на увазі не лиш жіночі організації, але всю діяльність українського жіноцтва. Всі ті організації, де жіноцтво так чи інакше приймало участь, всі відповідальні пости, обсажені жінками, а вкінці жіночі осяги у мистецтві, науці, політиці — це все повинен якнайширше обняти своїм матеріалом архів при СФУЖО. Як приклад такої установи, що її допомагало творити наше жіноцтво — це українська кооперація на рідних землях. Її не тільки співтворило українське жіноцтво, але воно увійшло до проводу і співкермувало в нас суспільним рухом.

Цього року припадає 70-ліття жіночого руху. Формально воно починається датою основних зборів першого жіночого товариства у Станіславові, отже дня 22. жовтня ц. р. Саме час проголосити створення архіву жіночого руху під духовим патронатом Наталі Кобринської, нашої пробудниці, що напровадила нас на новий шлях!

Стефанія Филипович
Кумана, Венесуеля

ОСОБИСТЕ

З приводу одруження нашої співробітниці, виховної референтки СФУЖО п. Віри Шпаківської із п. Леонтиєм Драчем, висловлюємо щирі наші побажання добра і щастя у подружньому житті.

Головна Управа СФУЖО

Міжнародний зїзд у Бонні

Вже в ч. 10. „Н.Ж.“ подано загальні дані про Студійні Дні Світового Руху Матерей, що відбулися від 13—15 жовтня у Бонні та Кельні. Як учасниця того ділового зїзду хотїла б я тепер зясувати його перебіг та підкреслити вартості, що їх вніс він у змагання матерей у світі.

Зїзд, що розпочався у Бонні, відкрила членка західно-німецького парламента (Бундестагу) п-ні Вебер. Вона привітала приввних, а зокрема президентку МММ, п-ню Манко, що є заступницею посадника Парижу, та яку недавно відзначено орденом „pour la merité“

Добре обдуману медичну доповідь референтки міністерства родинних справ, д-р Шенепанк, виказала, що з медичного становища є побажане, щоб праця матерів поза домом була обмежена до мінімум. Існують переконливі аргументи психологічного та соціологічного характеру, а також і науково доведено, що інтимний контакт матері й дитини треба якнайдовше вдержувати. Те, що молода мати добровільно зрікається чи то не може сама кормити та плекати своєї маленької дитини, є у великій мірі причиною шлункових і нервових недуг молодого покоління. Дальше, брак материнської опіки та любови в ранньому дитинстві часто спричиняють негативні риси характеру, а навіть сексуальні збочення. Також для розвитку релігійних почувань вплив матері в ранньому дитинстві є вирішний. Духова атмосфера родинного виховання є важніша для дитини, як навіть усі здобутки найновішої гігієни, що їх застосовується в дитячих яслах та садках. Через розлуку з дитиною терпить також сама мати. Нервозність, зник материнських почувань, та часті розводи молодих жінок — все це спричинене розривом природних родинних звен зарібковою працею молодих матерів.

У дискусії, що вивязалась після доповіді, забирала голос

також українська делегатка, проф. М. Томашівська. Дискутантка на основі своєї педагогічної праці виказала, що в Україні є велика різниця під оглядом моральним, релігійним та інтелектуальним між молоддю вихованою в родинній атмосфері, та поміж молоддю, вихованою в дитячих яслах під советським режимом.

З черги делегатки поодиноких країн статистичними даними унагляднювали заробітню працю матерей, звертаючи увагу на господарські та психологічні її причини. Тут була можливість і українській делегатці, О. Сулімі-Бойко подати статичний звіт, зладжений СФУЖО, про причини та рід заробітної праці українських жінок по різних країнах. При тому вона подала також звіт доповідь про побудову СФУЖО.

Про заробітню працю жінок упродовж половини дня, з її корисними й негативними моментами, реферувала секретарка МММ бельгійка, п-ні де Лаліє. Для звітів з поодиноких країн до цієї теми час був обмежений, тому українська делегація передала свій звіт президії до використання.

Завершенням студійних нарад і дискусій першого дня була доповідь директора Національної централї демографічних студій у Франції, М. Daric. На основі статистичних чисел він виказав вартість і значення з господарського погляду хатньої праці жінки-матері. Одну третину господарської праці цілої Франції виконує жінкамати, що від ранку до пізньої ночі у своєму хазяйстві пряче, варить, шие, піклується дітьми та заряджує грошем. У її руках фінансова база родини, а через те вона є важливим фактором у господарському житті держави.

М. Т.

(Кінць буде)

На 5 науковій Конференції НТШ у Торонті д-р Стефанія Жмуркевич виголосила доповідь „Перші десятиріччя поселення українців у Канаді“.

**НАША МІСТОГОЛОВА
В ЕВРОПІ**

Вже вдруге вітаємо в управі СФУЖО на пості містоголови українку з Слобожанщини. П. Зінаїда Витязь відома на терені Європи, як громадська діячка. Вона очолила Обеднання Українок Бельгії, коли воно заснувалось у 1948 р. Із прибудівки Укр. Допомогового Комітету жіноча організація Бельгії дійшла до самостійности впродовж недовгого часу і в цьому велика заслуга її невтомної голови. За час першої каденції вона відвідала Союз Українок Франції і Обеднання Українських Жінок Англії, щоб познайомитись із проблемами того терену.

Наша містоголова заступає СФУЖО також із нагоди міжнародних зустрічей. На конгресі Світового Союзу Матерей у 1950 у Парижі вона виступала з доповіддю „Господарські труднощі української матері“, а на конгресі 1953 р. у Брюсселі вона очолювала українську делегацію. Перевела спільно з Союзом Українок Франції двічі Базар М.М.М. Тепер брала участь у Студійних Днях М.М.М. у Бонн, де зложила працю на тему „Психологічні й економічні причини зарібкової праці української матері“

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У „Деннику праці О. Лотоцької“, що його надіслала Гол. Управа ОУЖ з Німеччини (с. ч. 10) через недогляд пропущено такі рядки:

22. червня. Перед полуднем Олена Лотоцька у супроводі О. Павловської, голови ОУЖ, зложила візиту духовенству УАНЦ. Прийняли її о. протоєреї П. Дубицький і Ф. Луговенко та Отці Домбровський і Заяць. Розмова тривала пів години. Потім зложили візиту Союзові Українських Воєнних Інвалідів (СУ-ВІ), де їх прийняв поручник Ів. Небола, секретар Дебрицький і полк. Стецишин.

У дописі „Гостина в честь урядниць З Відділу СУА“ в ч. 8 закралась помилка. У 9 рядку долини має бути п. А. Анба, а не А. Міга.

ЗА ВЕЛИКУ

Й БЕЗКОРИСНУ ПРАЦЮ

Наша представниця в Англії, Іванна Вітошинська, провела для „Нашого Життя“ велику й корисну роботу, приєднуючи нам велике число передплатниць та піддержуючи взаємини з ними. Тепер, коли перед нею відкрилася можливість нострифікації її вчительського диплому, не можемо вже її тим даліше обтяжувати. Бажаючи успіху на новому шляху, складаємо їй щиру подяку за працю, проведenu до тепер.

Адміністрація „Нашого Життя“

Зінаїда Витязь народилась 1909 р. на Слобожанщині. По закінченні середньої освіти вступила на політехніку, яку закінчила з відзначенням і званням інженера-механіка. Працювала у своєму фаху до війни, а під час війни була зайнята в вищій школі, як асистент катедри. У ділянці технічних наук зладила дві наукові праці.

Бере активну участь у громадському житті Бельгії. Від 1948 є членом управи Укр. Доп. Комітету а від 1949 його місто-головою.

ПРОГОЛОШЕННЯ ХІ КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

яка відбудеться в днях 3, 4 і 5 вересня 1955 (Labor Day weekend) в готелі Белвю-Стратфорд (Bellevue Stratford) у Філадельфії, Па.

У уваги на те, що Український Конгресовий Комітет Америки призначив свою конвенцію на кінець травня, коли мала відбутися ХІ Конвенція СУА, Головна Управа СУА мусіла взяти найдогідніший час у вересні, коли будуть 3 дні вільні від праці.

Просимо Відділи СУА мати на увазі, що через те, що в місяцях червні, липні й серпні більшість Відділів СУА не має зборів, усі формальності, получені з Конвенцією, мусять бути полагоджені найдаліше до кінця травня.

В січні Централя СУА вишле друки повновастей. Делегатки й заступниці мусять бути вибрані в наступних місяцях і найдаліше до 31. травня 1955 всі папери мусять вже бути в Централі СУА та всі зобовязання виповнені. На днях буде висланий кожному Відділові виказ вplat і залеглостей за 1953-4 роки.

Пригадуємо, що ХІ Конвенція СУА припадає на 30-ліття нашої організації. Тому прохаємо всі Відділи вислати своїх делегаток, щоб звеличати цю спеціальну річницю.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА.

Оцим числом закінчуємо одинадцять літ життя нашого журналу. Здається, шлях його не зовсім звичайний. Бо поставши в воєнному часі, — з малої газетки він розрісся тепер до 32-ох сторінок. І обслуговує широкий круг читачок не тільки в ЗДА, а по всіх наших поселеннях.

Та помимо тих 11 літ „Наше Життя“ ще не має твердої матеріальної бази. Все ще має фінансові труднощі і відкликається до пресового фонду. А це все тому, що не всі членки СУА передплачують „Наше Життя“!

І справді, чи не призадуматись Відділам над тим? На річних зборах, що перед нами, можна б заохотити членок до передплатування. Вказати їм на користі, що їх матимуть із журналу і пригадати цей обовязок. Щоб не було ніодної членки СУА, до якої не доходив би наш журнал!

А що, коли б Відділи повели кампанію за передплатами у своїй місцевості? Це було б почесним їх завданням на найближчий час. У такій праці міг би Відділ чи його активні членки відзначитись! А ми будемо подавати вислід ново-придбаних передплат і Відділові, що придбає їх найбільше — признамо як нагороду — фотокопію портрету Наталії Кобринської, що її з нагоди 70-ліття жіночого руху зладила Окружна Рада СУА у Філадельфії.

Адміністрація „Нашого Життя“

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК
Вашій приятельці під ялинку —
це ПЕРЕДПЛАТА
„НАШОГО ЖИТТЯ“!

Але не забудьте уфундувати передплату й для Вашої посестри в Німеччині, Австрії, Бразилії й Парагваю.

ШИКАГО, ІЛЛ.

В місяці жовтні ц. р. відбулися в нас три імпрези, а саме: Вишивані Вечерниці, 70-ліття українського жіночого руху і доповідь голови СУА, Олени Лотоцької.

Вишивані Вечерниці відбулися в суботу, 9. жовтня, ц. є на тиждень перед ювілейними святкуваннями. Завдяки Комітетові, що займався влаштуванням цієї забави, пройшла вона з моральним і матеріальним успіхом. Не зважаючи на зливний дощ, зішлося багато гостей, що вказує на це, що „Вишивані Вечерниці“ стали вже в нас традицією осіннього сезону.

Рідкий і небуденний ювілей 70-ліття українського жіночого руху і 70-ліття громадської діяльності сеньорки цього руху Олени Кисілевської відсвятковано в нас у неділю, 17 жовтня. Оба ці ювілеї зійшлися з 85-літтям життя Дostoйної Ювілятки, яка своєю присутністю звеличала наше свято та причинилася до беззастережного його успіху. На святі була теж присутна голова нашої організації Олена Лотоцька і визначні представниці жіночого руху американської та інших національних груп. Ювілейні святкування почалися рано Богослужбами в церквах обох наших віровизнань. По полудні відбулася святочна академія, а ввечері бенкет. Академія складалася з двох частин: офіційної, вивченої промовами й привітаннями, та концертної. У першій частині промовляли: голова СФУЖО Олена Кисілевська, голова СУА Олена Лотоцька, місто голова Ліги Українських Католицьких Жінок Канади Катерина Кравс, конгресменка Маргарита Чирч, делегатка Ілліной Федерейшен оф Вимен Клабс п. Содерленд і голова 22. Відділу СУА Анастасія Федуняк. Конферансієркою цієї частини була п. Іванка Подола. Друга, концертна частина від-

булася виключно жіночими силами і складалася: зі скрипково-го сольо Вікторії Себастьянської-Кирилюк, сольоспіву Ліліан Опиханої та фортепіанового сольо Ельви Барабаш. Акомпаніємент обняла Галя Федорців. Всі ці виступи були на правдивому мистецькому рівні. Безпосередньо по академії відбувся бенкет при великій участі громадянства. Після вечері зложили привіти й побажання українському жіноцтву взагалі і Дostoйній Ювілятці зокрема представники всіх українських місцевих установ і делегати чужинських жіночих організацій. На закінчення промовила Ювілятка, дякуючи за побажання та висказуючи свою радість, що Бог дозволив їй прибути особисто на наше свято. Ось слова, якими закінчила свою промову: „... хоч лікар і родина не погоджувалися пустити мене в таку далеку дорогу, з огляду на поганий стан мого здоров'я — я приїхала і зовсім не жалію цього, бо відіжджаю від Вас оздоровлена“ Присутні нагородили дорогу гостю бурхливими оплесками і відспіванням „Многая Літа“ Ювілейний Комітет доложив усіх зусиль, щоби свято відбулося величаво. Спеціальна Редакційна Колегія видала пронамятну Ювілейну Книгу, в якій

помістили свої статті визначні провідниці нашого й американського жіноцтва. Заходом Ювілейного Комітету вибито жетони зі світлинною Олени Кисілевської, які упрямлювали до вступу на залю під час Академії. Використано теж усі засоби пропаганди (радіо, преса, летючки). Свято вже за нами і, здаючи собі справу того, що пройшло воно з повним успіхом та знайшло прихильний відгук не тільки в нашій, але і чужій пресі, не жаліємо наших трудів звязаних із зорганізуванням такої небуденної імпрези.

При нагоді свого побуту в Шикаго, голова СУА Олена Лотоцька виголосила в п'ятницю, 22. жовтня, доповідь для ширшого громадянства про свої враження з поїздки на світовий жіночий конгрес у Гелсінкі та про відвідини наших залишенців у різних країнах Європи. Численно зібрана публіка вислухала з великою увагою та заінтересуванням цікаву та з промовницьким талантом виголошену доповідь. У. Т.

НА ФОНД „МАТЕРІ Й ДИТИНИ“

У першу річницю смерті Ольги з Лехицьких Саластин складає замість квітів на свіжу могилу дар нашій „матері й дитині“ \$10.00

сестра і брат.

ЗАМОВНИЙ ЛИСТОК

Замовляю як Різдвяний дарунок цілорічну передплату „НАШОГО ЖИТТЯ“

й прохаю висилати журнал на таку адресу:

Імя й прізвище

Адреса:

Замовляє:

Імя й прізвище

Адреса:

Марія Недужа

Черга посувається поволі, Марія стоїть із своїми гіркими думками. Льодовий вітер задуває за комір і в рукави. Ноги коцяються. Вона й не помітила, як до неї підійшов приятель їхньої родини, молодий веселий науковець. Підійшовши до Недужої, що зібгалася, посиніла від холоду, він звернувся до неї словами Руданського — „Мороз тіло обіймає, мороз душу камянить...” не знаючи який тягар у неї на душі. Марія вийшла з черги, відвела його набік і в тон йому продовжує:

„І живіт, як гріб, запався, облізає голова, і остання догаряє наша свічка лойова” — Не живемо, а висимо на гачку, за який час від часу ГПУ смикає!

— У вас якісь неприємності? дивлячись їй в обличчя питає приятель.

— Неприємності мене переслідують з 1922 року, від коли почалось арештування мого чоловіка, а зараз мої неприємності збіглися в кут і мене притиснули. Поглянувши навкруги, вона продовжує:

— Тодося знову заарештували, мене викинули з науководослідного інституту, заборонили працювати в галузі літератури. Помовчавши Марія додає. — Треба шукати нової праці, треба дбати про нову квалі-

фікацію. Приятель хотів вилаяти на адресу влади, але Марія зупинила його і нагадала, що він хотів переглянути львівські журнали, нехай знайде і візьме їх.

По жовтневих святах повернувся додому Тодось. На цей раз він відсидів у ГПУ майже два місяці. Застав дружину зі зломаною рукою, і як тільки видужала, він виїхав до Москви, де було безпечніше і спокійніше для українців. Та й матеріальне життя було набагато краще, аніж в Україні. Більшовики за рахунок України — порівняно добре харчували населення Москви, Ленінграду й інших московських центрів. Минуло кілька місяців. Марія Недужа виміняла свої розрізнені дві кімнати на квартиру з двох кімнат на Сумській вулиці. Тут вона жила з дочкою і матірню, а Тодось влаштувався в Москві, хоч жив напівлегально і час від часу навідувався додому.

Квартира Недужих була весь час під наглядом ГПУ. Двірникові доручено слідкувати за нею і як би Тодось зявився — донести ГПУ. Одного разу під час відвідин ГПУ її квартири, Марія заявила, що розлучилася з чоловіком, і він виїхав до Одеси. Проте, вони однак не залишали її в спокою, відвідую-

чи час від часу і допитуючись про її працю і місце перебування Тодося.

З багатонадійної літераторки — стала кваліфікованим хеміком. Закінчила курси лаборантів при хемічно-технологічному інституті і за видатні успіхи на цих курсах — їй запропонували посаду технічного асистента при одній з кафедр цього інституту. Знову увійшло її життя в норму, бо мала засоби для утримання родини. Та не мала спокою, бо щоденні турботи за чоловіка, що десь скитався на чужині, а головне жахливий терор, що почався в часи Єжовщини і чергові жертви, що платили своїм життям — не давали їй спокою.

Щоб хоч трохи забутися, Марія шукала собі розради в новій праці, в день в інституті, а увечорі і в неділі — над улюбленою літературою. Вона знову переглядала свою дисертацію, переробила і значно поширила її, бо тепер, коли минула потреба пристосовуватися до вимог „рецензентів” Марія з захопленням працювала над темою про постать жінки в творчості Шевченка. У неї виникла думка написати працю про мову Марка Вовчка, про біблійні мотиви у творчості Лесі Українки і взагалі присвятити себе праці над літературною спадщиною українок-письменниць. В такому стані застали її роки 1939—1941, себто — переддень другої світової війни.

* * *

Весна 1951 року. Війна на заході. Марія Недужа очікує, що вона перекинеться і на схід. Вона певна, що війна неминуча, а в цьому бачить вихід із жахливого становища не тільки для її родини, а й для цілої України. Вона певна, що німці розібють москалів, а тоді українці зможуть знов збудувати свою державу, як було колись у 1917-1920 роках. Яка маленька Словаччина, а стала незалежною державою, звільнилася від че-

ЗАМОВНИЙ ЛИСТОК

Замовляю як Різдвяний дарунок твори Лесі Українки англійською мовою

„ДУХ ПОЛУМ'Я“

й прохаю вислати на таку адресу:

Імя й прізвище

Адреса:

Замовляє:

Імя й прізвище

Адреса:

хів! Так і Україна, звільнившись від большевиків, стане вільною республікою. Німці, якщо й займуть Україну, то не зможуть так її визискувати, як це роблять москалі, бо немає страшніших ворогів нашого народу. Марія нераз любила говорити серед приятелів, що коли б зібрати всі кістки загинулих у боротьбі з Москвою українців і покласти їх на кордонах України, то вирости б другі Карпати, а коли б зібрати всю кров, пролиту кращими синами та доньками нашого народу, то можна б нею виповнити нові ріки і моря, які б відділили нашу батьківщину від Московщини. Отож, або тепер, або ніколи — думає Марія.

Хоч большевики і глушать закордонні станції, але Марія, маючи добрий радіоприймач, і слухаючи закордонне радіо, знає про всі події на Заході. Недавно приїздив Тодось із Москви, де він працює уже три роки. Маючи відрядження на Кавказ, він заїхав до своїх, щоб обміркувати становище і узгодити спільні дії на випадок війни. Прощаючись із родиною, він сказав, що незабаром закінчатся їх страждання.

Мабуть у жадній державі не починалася війна так, як вона почалася між Советським Союзом і Німеччиною. Дня 22-го червня 1941 р., о годині 12 дня Молотов, не без хвилювання виголосив через радіо вістку про війну з німцями, зазначивши, що німці вже ранком того самого дня збомбили аеродроми й деякі заводи в Києві та інших містах України.

Марію обійняв і страх, і радість. Вона з захопленням слідкує за переможним маршем німців і радить усім знайомим не виїздити з Харкова, бо після приходу німців буде багато праці для українців. Уже повідомлено, що Дніпропетровське і Київ у руках німців. Фронт наближається до Харкова. Паде наказ людної виїздити з міста. Люди приголомшені швидкими подіями. Залишають насліджені місця і подаються на схід. Німці бомбардують місто

удень і вночі. Будинки розсипаються і приваляють людей. Становище тих, що залишилися в місті, жахливе. Відступають добре відомі вороги, а наступають ще незнані, але людної чекає на них. Хай гірше, аби інше!

Вїзд до Харкова заборонений, але Тодось якось пробирається до Харкова. Обминаючи різні перешкоди і продираючись через безладні натовпи втікачів та „героїчної“ червоної армії, він нарешті добирається додому. У місті ще панує червоний ворог, Тодось сидить у замкненій кімнаті навіть тоді, коли вся родина ховається до підвалу під час налетів і бомбардування міста. Стрілянина затихає, німці займають місто, показуються на денне світло українці. Ніхто не думає про близькість фронту й провокації комуністів, що залишилися приховалися в місті.

Організується міське самоуправління, суспільство висуває Тодосю Недужого на голову міста, але він відмовляється на користь кандидатури п. Семененка. Марія Недужа започатковує „Союз Українок Слобожанщини“, скликає збори жінок, допомагає в організації „Просвіти“ й активно працює в ній. З новими силами і надіями мріє про літературну і наукову літературно-знавчу працю. Скрізь вона поспіває, а роботи багато. Треба розбуджувати відсну і молодь, і старше покоління, розказати всім, хто й що мають робити. Оксанка працює за „дольметчерку“ в банку, куди батько призначений на віце-директора. Вона входить у підпільний зв'язок із українцями, що прибувають із Галичини.

Квартира Недужих стає маленьким осередком українського життя. Тут знаходять притулок і підпільні робітники ОУН, і молодь, що з запалом береться до громадської і політичної роботи, і старші громадяни, що збираються для розважання над новим становищем. Родина Недужих допомагає українцям усім, чим може; влаштовує на роботу, іншим допомагає харчами, бо німці не дбають про

людної, і люди голодують. Надії, що їх покладала Марія на німців — розвіялись, як дим із пожарища. Приховані большевики пролазять у німецькі установи, і разом із німцями громлять українців.

Так минув рік напруженої, відданої й небезпечної праці. На фронті у німців невдачі, вони лютують і мстяться на місцевому населенні. Найбільше терплять українці і від голоду, і від жорстокостей нового окупанта.

Одного осіннього вечора Марія Недужа прийшла з роботи й сіла переглядати українські газети з Рівного, Києва й Полтави. Вона відчувала сильну втому, бо вчора повернулася з села, куди ходила міняти речі на харчі. Оксанка сиділа над своїми паперами, що їй принесли з організації ОУН. Вона пов'язана з цією організацією відтоді, як тільки її представники прийшли до Харкова. Тодось ще не було з установи. Марія, читаючи газети, відчувала якийсь неспокій. Глянувши на Оксану, вона подумала, що треба їй порадити бути обережною. Та враз почула різкий дзвоник. Марія сказала Оксані заховати свої папери. Та встала й зібгавши їх, побігла до другої кімнати. Дзвоник задзвонив удруге. Ольга Іларіонівна пішла відчиняти двері. До хати увійшли три німці й одна жінка.

Німці попрямували до їдальні, а жінка, запитавши Ольгу Іларіонівну, чи дома Марія й Оксана Недужі, пішла теж за німцями. Оксана повернулася до їдальні тоді, як їх „дольметчерка“ говорила щось німцям. Помітивши Оксану, вона повернулася до неї і запитала її російською мовою, хто вона така. Оксана відповіла українською мовою.

— Що она не умеет гаварить по рускі? — звернулася „дольметчерка“ до Ольги Іларіонівни. Та мовчала, а відповіла сама Оксана.

— Умію, але не хочу! Дольметчерка перекивилася від злості і підвищеним голосом сказала:

— Ви принадлежите к Орга-

нізації Українських Націоналістів?

— Ні — відповіла Оксана.

— Ви билі в театре на сцені Українських Націоналістів?

— Чому ви робите мені допит? — в свою чергу спитала Оксана німецькою мовою.

— Ви арестовані і повинні відповідати — сердито викрикнула „дольметчерка”

— Ви не маєте права так говорити й ставити такі запитання — втрутила в розмову Марія Недужа.

— Вас не спрашують — обурено кидає „дольметчерка” Німці в цей час почали робити трус, а „дольметчерка” продовжує своє:

— Ви помагали галічанам в акції протів немців.

— Я помагала в акції проти більшовиків — відрубав Оксана німецькою мовою.

— Почему она не гаваріт по рускі? — звертається „дольметчерка” до Ольги Іларіонівної, що стоїть біля дверей і плаче, бо розуміє, що коїться щось жахливе й боїться вимовити слово. „Дольметчерка” звертається до німців, що забирають речі, які їм подобаються, про щось з ними розмовляє, а тоді повернувшись до Недужих заявляє, що Марія й Оксана арештовані. Ольга Іларіонівна лише ойкнула й закрила руками обличчя.

Марія і Оксана, зберігаючи зовнішній спокій, прощаються з матір'ю й виходять з німцями.

Тюрма на Чернишевській вулиці в Харкові — збудована за останнім словом техніки, і пристосована спеціально для мордування людей модерними більшовицькими засобами, і для масового винищення „класово-ворожого елементу” По суті, ця тюрма спеціально була пристосована для винищення національно-свідомих українців, тепер за німецької окупації, знову вивовнена українцями. Виявилось, що методи і більшовиків і німців — тотожні.

Марію і Оксану Недужих посадили до різних камер. Не допомогло прохання, щоб їх помістили разом. Марія тепер нічого більше не хотіла, лише бути разом з дочкою. Розва-

жити її хоч словами, підтримати її в цей час. Єдина дочка, молода, повна сили і завзяття, свідомо свого буття, захоплена жертвенною працею для свого народу й свого краю, і все це раптово якась сила припиняє.

Мрії, що їх Марія виносила в своєму серці, здійснились. Вона виховала дочку, що мала бути гідною послідовницею кращих борців за Україну. Її донька не пішла манівцями. Ніякі комуністичні організації, ні жовтенят, ні піонерів, ні комсомолу, не вплинули на неї, і не збили з шляху, яким ішли її батьки. Марія горда з того, що має таку дочку. Але чому невблаганна доля знову повернула їх життя на колючий щабель — невже на загибель? Ні, цього не може бути. Тодось на волі, він мусить вирятувати дочку з цього пекла. Про себе вона не турбується; вона певна, що її потримають і звільнять.

Такі думки не покидали її увесь час в тюрмній камері. Марія при кожній нагоді передає дочці записочки. Оксана відповідає, що відчуває себе добре, тільки шкодує, що не встигла зробити останнього завдання, яке доручила їй організація.

Ольга Іларіонівна щодня приносить їм передачу й коротенькі записочки. На них Марія щоразу очікує з нетерпінням. За кілька днів у записці стояло — „Тодось заарештований” Ця вістка наче громом вдарила Марію. Думки розбіглися, вона втратила рівновагу. Чому Тодось заарештовано? Що йому закидають? Чого ще хочуть вороги від нього? Що тепер буде з ними всіма? Чогось згадує скільки разів сидів Тодось у тюрмі за більшовиків, там у Кам'янці, і тут у Харкові, і не може згадати, але це непотрібно. Одне її мучить: чому і за що? Невже за любов до свого народу? Хто дасть відповідь?

У чергових записках мама пише, що „дольметчерка” приходить час від часу і забирає речі з хати, які їй до вподоби. Мама сама, безправна і безвільна.

Марія ходить по камері і в півголоса промовляє:

— Боже, що буде? Бідна моя дитина! Хтось із присутніх питається, що трапилось? Вона відповідає:

— Нічого, і знову ходить і благає: — Боже, порятуй мою доню! Я не прошу за себе, я прошу лише за неї! Я винна, що не навчила її бути обережною. Виведи її з цієї в'язниці! Ти добрий, Ти знаєш, вона не винна!

Так щодня Марія молиться за дочку, пише їй коротенькі листи, щоб підтримати в неї дух.

У листах до матері Марія пише й заспокоює, що скоро їх звільнять. Інколи, випадково, до неї потрапляють записки від Тодося. Він хоч і розуміє, що доброго кінця не можна чекати, але підбадьорює дружину і дочку. Одного дня, прокинувшись ранком, коли виводили кілька людей з камери, Марія відчула сильний біль голови. Устати не могла. У камері уже лежало кілька жінок хворих, як виявилось пізніше, на тиф.

Кволий організм скоро піддався хворобі. Вона припинила життя ентузіястки в боротьбі за кращу долю України — Марії Матвіївни Недужої.

* *

31. грудня 1942 року Тодось Недужий написав Ользі Іларіонівній довгого листа, свою біографію й історію своєї родини. У кінці було зазначено, що вчора ранком у камері від тифу й голоду померла Марія. Цей лист залишився і тепер зберігається в певній особі в Україні. Прочитавши листа Ольга Іларіонівна, залишена всіма, за кілька днів, у голоді і холоді, також померла.

Місяць пізніше, на в'язничному подвір'ї розстріляно Тодось й Оксану Недужих. Оксана тримала себе хоробро до останнього моменту, коли прошила її куля. З словами „Слава Україні!” вона упала.

Так загинула Марія Недужа і вся її родина, що була повна сил і енергії для боротьби за вільну Україну. Нехай цих кілька рядків будуть китицею квітів на її могилу.

Зміст XI Річника

ВИХОВНИЦТВО		ч. ст.			ч. ст.			
Л. Б.: Коза-Дереза	7	7	Кухонна сіль	2	19	Г. Журба: Христос в Україні	4	1
Виховне порадицтво	7	16	Миємо городину	3	19	О. Каратинька: Це мої старші сестри....	10	6
О. Генгало: Вже почались вакації	7	1	Морожене	7	16	О. Лотоцька: З далекої дороги	7-8	5
Дитина йде до школи	10	16	Наше снідання	4	19	Орися: Макіяж і безсонниця	11	10
За душу дитини	5	1	Осіннє чищення	8	16	М. Остромира: Різдвяна казка	1	4
О. Климишин: Виховання дитини і середовище	11	1	ЖІНОЧИЙ РУХ, ГРОМАДСЬКІ ПРОБЛЕМИ			С. Парфанович: Мама	2	7
Н. Костецька: Діти у гостях	2	19	М. Біляк: Наші роковини	7	2	Родина Недужих ..	9	30
О. Копач: Новий підхід	8	7	" Сімдесят літ, що за нами	9	1	Є. Розгін: Страсний Четвер	4	5
Н. Онацька: Дитяча світлиця	10	7	Б. Бачинська: Укр. Секція Ліги Мири і Свободи	11	3	" Турботами матері	5	5
М. Пастернак: Діти на сцені	9	7	Л. Бурачинська: Про ролю жінки-господині	3	4	ч. 9, 10, ст. 31,	11	30
І. Пошивайло: Як ми ставили „Князівну-Жабу“	5		Великий зїзд	11	5	Марія Недужа		
В. Шпаківська: За єдність вимог у вихованні	5		Видний слід	11	2	Сакі: Відкрите вікно	6	6
ГОРОДНИЦТВО			В управі Інтернац. Інституту	2	8	Д. Ярославська: Жінка з моєю долею	8	30
Р. Коцик: Пересаджування кімнатних квітів	3	16	Десять літ праці	1	2	НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО		
Компост	5	15	До Вифлеєму спішім всі нині	1	1	К. Антонович: Чи справді українська сорочка з Київщини?	4	11
Травник коло хати	7	15	Жінка в атомовій добі	6	1	В. Білецька: До орнаментатії українських сорочок	5	5
Зимотривалі квіти ..	8	15	Г. Журба: Великі дні України	1	3	Із Міжнародної Жіночої Виставки у Нью Йорку	11	11
Осінні праці у квітнику	9	15	О. Залізник: Серед фінського жіноцтва	6	7	Л. Бурачинська: Дещо про клясичні форми вбрання	1	7
ГІГІЕНА			Н. Коваленко: Олена Лотоцька у Франції	11	7	М. Бутович: Різне розуміння стилю	5	3
Апетит у дітей	3	16	Консолідація та її манівці	2	2	Виставка нар. мистецтва в Кентоні	6	16
Весняні проходи	5	16	Краєва Конференція ОУК	7	10	Крій сорочки	1	15
Відпочиваємо	7	16	М. Логуш: Укр. жіноцтво в Карпатській Україні	7	3	Г. Мандрика: Ювілей музейної станиці	10	4
Літні вакації	5	12	Жінка Карпатської України в державному будівництві	10	3	Наше народне мистецтво в Канаді	6	24
д-р Н. Сороківська: Проблема надмірної ваги	6	16	О. Лотоцька: У Свят-Вечір ..	1	2	Л. Ненадкевич: Вивчаймо українські шви!	1	14
Є. Янківська: Провесна сприяє веснянкам	3	19	" Символ Правди і Любви	4	2	Вирізування	2	17
ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО			На зїзді Міжнародної Жіночої Ради	2	6	Вирізування з настилуванням ..	4	17
Відчищення забруджених рук	5	19	Наші зустрічі літом	6	2	Д. С.: У музею людини в Парижі	7	8
Дещо про морську рибу	5	16	Німецька журналістка про голову США	9	12	НОВІ КНИЖКИ		
Для приємного запаху	2	19	С. О.: Домівка Відділу США	4	7	К. Антонович: Український народний одяг	8	32
Емалювана посуда	9	19	" Наша скромність	5	2	І. Винницька: Музика	9	10
Зірка: Йдемо в гостину	1	13	Рівномірний розподіл сил	10	2	Л. Демиденко: Українська народня вишивка	11	11
" Подбаймо про мистецьку картину	2	15	І. Павликівська: Митр. Шептицький — меценат жіночої освіти	11	8	Р. Завадович: Сойка-Штукарка	9	обг.
Кухонна обідка	3	15	С. Паламарська: Дві аномалії	3	10	О. Звичайна: Оглянувшись назад	10	12
Передсвяточні порядки	4	15	К. Пелешок: На своєму шляху	8	2	інж. А. Качор: Ольга Бачинська	7	4
На протязі літа	6	15	Сімдесят літ на службі народу	3	1	О. Кисілевська: Листи з-над Чорного моря	3	8
Українське мешкання	10	15	О. Трофимовська: Материнство й освіта	8	8	Н. Костецька: Мясива	2	обг.
Їжа на пікніку	7	12	О. Трофимовська: Селянка перемогла	11	8	К. Малницька: Гарфа Леїлі ..	4	обг.
Пемо молоко	5	15	У листопадові роковини	10	1	Н. Полонська-Василенко: До історії повстання на Україні	4	4
Подбаймо про шітку і гребінь!	3	15	У сорокові роковини	8	1	С. Тобілевич: Рідні гості	6	12
Прасування вовняного вбрання	4	15	У тридцятьліття великої жертви	2	1	Д. Чуб: На гадючому острові	5	обг.
Інж. Ст. Пушкар: Зрівноваження віджива	11	15	НАРИСИ, НОВЕЛІ			Т. Шевченко: Вірші	5	обг.
Рівна лінія	11	15	Бабуна Олена: Наймолодша „дольмечерка“	3	7	Д. Ярославська: Поміж берегами	5	8
Стільки вологости!	2	15	М. Гриньовська: Лінія Партії	4	31	ПОЕЗІЯ		
Штука закупу	1	14	ч. 1, ст. 31, ч. 2-3, ст. 31,	4	31	О. Лятуринська: * * *	7	2
Н. Костецька: Свят Вечір у громадї	1	17	О. Губчак: На звук коляди	1	8	С. Тісдейл: Хмарка	6	2
Приладжування городини	3	19	Г Дмитерко-Ратич: Перед вимаршем	8	3	Г Тур: Мамі	5	2
Свячене	4	19	М. Зибачинська: Дорога Подруго!	5	4	Л Храплива: Листопадова ніч	10	2
Приспіненим темпом	5	19	О. Залізник: Три душі	2	4	Г Челінь: Гості	3	2
Ягоди на зиму	6	19	" Із побуту у Фінляндії	4	11	Г Чорнобнцька: Вишивальниці	11	2
Пити, пити, пити	7	19						
Зирк у тutesню кухню	8	19						
Який у вас час харчування?	9	19						

К. Гардецька: Ювілейне свято	
42 Відділ СУА	1 11
42 Відділ, Філадельфія, Па.	
ч. 1, ст. 29, ч. 3, ст. 29,	5 31
43 Відділ, Вайтстон, Н. Й.	10 29
45 Відділ, Менчестер, Н. Г.	5 31
46 Відділ Філадельфія, Па.	6 30
46 Відділ при праці ч. 7, ст. 11,	8 28
47 Відділ, Рочестер, Н. Й.	
ч. 3, ст. 30, ч. 5, ст. 31	8 29
48 Відділ, Філадельфія, Па.	
ч. 1, ст. 28,	2 29
49 Відділ, Бофало, Н. Й.	3 30
59 Відділ, Ютика, Н. Й.	6 30
62 Відділ, Сан Франціско, Кал.	
ч. 6, ст. 31	8 29
Голова СУА відвідує наші центри в Європі	8 12
Злучені Жіночі Організації Дітройту ч. 1, ст. 29, ч. 9, ст. 28	10 29
Комітет Міжнародної Жіночої Виставки	5 12
Вісті Комітету „Мати й дитина“	
чч.: 2, 3, 6, 7,	8 обг.

СТОРІНКА СФУЖО

Базар М. М. М.	3 25
Вирішення українок	4 25
М. Войтків: Від піонерства до зорганізування ч. 4, ст. 25	5 25
Вступаємо в Новий Рік	4 25
Готуйтесь до Базару М. М. М. Д.: Перед діворою Франції	8 24
Деклярація з приводу святкування Переяславської угоди	7 24
Дитяча коляда	5 12
Зустріч із французькими дітяками	9 24
О. Кисілевська: Різдвяний привіт	1 23
Наше найближче завдання	2 23
Що перед нами	3 23
М. Кравс: Із ювілею 85-ліття	9 24
Г. Лашенко: Зустріч поколінь	5-6 23
О. Лотоцька: Конгрес Міжнародної Жіночої Ради	7 23
Напередодні 70-ліття	8 23
Нова Управа СФУЖО	10 23
Обідка наших делегаток	1-2 24
Обіднання Українських Жінок Венезуелі ч. 2, ст. 25	7 25
М. П.: Зустріч УЗХ і ОУК	3 25
І. Павликовська: Краєва конференція ОУК	8-9 25
Пан-Пацифічний Конгрес	10 24
Н. Полонська: Призабутий захист	2 25
Про жінку в ССРСР	4 23
Резолюції конгресу МЖР	9 23
Сімдесятліття жіночого руху	5 24
Союз Українок Австралії	1 25
Союз Українок Аргентини ч. 3, ст. 25	7 25
Студійний День М. М. М. ч. 3, ст. 25	10 24
Шлях до Гелсінкі	3 25
Фінансова Комісія СФУЖО	6 25
Ювілейний зїзд	10 25
Резолюції СФУЖО з нагоди 70-ліття жіночого руху	11 23
М. Т.: Міжнародний зїзд у Бонні	11 25
Наша містогорова в Європі	11 25

ч. ст. **STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF OUR LIFE, published monthly, except August, at Philadelphia, Penn. for October 1954.**

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St. Editor, Lidia Burachynska, 823 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Managing Editor, Cecilia Gardecka, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Business Manager, Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

2. The owner is: Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. President: Mrs. Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Phila., Pa. Vice-President: Mrs. Stefania Pushkar, 823 N. Franklin St., Phila., Pa. Rec. Secretary: Mrs. Katherine Yarosh, 920 N. Franklin St., Phila., Pa. Fin. Sec'y: Mrs. Antonia Kulchucky, 2231 Fairmount Ave., Phila., Pa. Treasurer: Mrs. Maria Babiak, 6807 Kindred St., Phila., Pa.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

Helen F. D. Lototsky, Pres. and Business Manager
Sworn to and subscribed before me this 28th day of September, 1954.
Michael Darmopray, Notary Public
(My commission expires Jan. 7, 1955)

ч. ст. ку розкаже найстарший віком хлопець, дає їм уяву про Боже Дитятко.

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА

Альбом	3 17
Блюзка	5 17
Доріжка	10 17
Рушник	11 17
Скатерть	9 17
Сорочка	1 15
Стихар	8 17
Суконка ч. 6, ст. 17	7 19

ІЗ ЮНАЦЬКИХ ВИДАНЬ

О. Кобець: Христова ялинка. Нью Йорк 1952. Обгортка і ілюстрації П. Холодного. Ст. 29. Ціна 50 ц.

Автор присвячує цю книжку пам'яті українських дітей-безпритульних. У святочному часі, коли українське юнацтво готується зустріти Різдво Христове, слід згадати також про тих, що не мають теплої кутка і ложки теплої страви у той великий вечір.

У книжечці описана невеличка громадка дітей, що подались „у світ за очі“. Їм жорстока влада забрала батька й матір й вони обіднались у громадську, щоб легше знайти житло. Надумали відсвяткувати Свят-Вечір по своєму, заховивши дві свічки та гілку сощини, але невблаганне Бе-Бе (Боротьба з Безпритульністю) проганяє їх із затишного місця. І тільки Різдвяна казка, я-

Автор кинув світло на безпритульних — це жахливе явище підсовітського життя. Та підійшов до нього зі зрозумінням і співчуттям. У цих жертв суспільного ладу є багато гарних і шляхетних порухів і напевне — при належному підході, можна б їх виростити у здорових, суцільних людей. Тому треба нашому юнацтву знайомитись із цим явищем, а в цьому допоможе їм „Христова ялинка“.

Ілюстрації П. Холодного чудово передають малі постаті безпритульних. Л. Б.

ІЗ КОНЦЕРТОВОЇ ЕСТРАДИ

У серпні влаштувала Марійка Балук спільний концерт із піаністом Форнасієро в місті Ева Перон. У програму співачка впровадила пісні Нижанківського й Лисенка.

Передплату „Нашого Життя“ в Англії приймають:

Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford, Yorks.

Rudenska Myroslawa
335, Woodborough Rd.
Nottingham, England

Взори українських сорочок із Поділля

Copyright by "BAZAAR," Philadelphia.